

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА 2004/39/ЕО
от 21 април 2004 година,
за пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и
93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на
Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 47, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽³⁾,

като действат в съответствие с процедурата, установена в член 251 от Договора ⁽⁴⁾,

като имат предвид, че:

(1) цел на Директива 93/22/ЕИО на Съвета от 10 май 1993 г. относно инвестиционните услуги в областта на ценните книжа ⁽⁵⁾ бе създаването на условията, при които оторизирани инвестиционни фирми и банки биха могли да предоставят специализирани услуги или да установяват клонове в други държави-членки, въз основа на разрешителното и под надзора на тяхната страна по произход. За постигането на това, директивата целеше да хармонизира първоначалното разрешение и изискванията за опериране на инвестиционните фирми, включително и правилата за осъществяването на стопанска дейност. Също така, тя предвиждаше хармонизацията на някои условия за функционирането на регулираните пазари.

(2) През последните години е нараснала активността на инвеститорите на финансовите пазари, на които се предлага все по-комплициран и по-широк спектър от услуги и инструменти. С оглед на това развитие правната рамка на Общността би следвало да обхваща пълната гама от инвестиционно ориентирани дейности. За тази цел следва да се осигури необходимата степен на хармонизация за гарантиране висока степен на защита на инвеститорите, както и за да могат инвестиционните фирми да предоставят услуги в цялата Общност, в рамките на единния пазар, под надзора на страната по

¹ ОВ № С 71 Е, 25.3.2003 г., стр. 62.

² ОВ № 220, 16.9.2003 г., стр. 1.

³ ОВ № С 144, 20.6.2003 г., стр. 6.

⁴ Становище на Европейския парламент от 25 септември 2003 г. (все още непубликувано в Официален вестник), Обща позиция на Съвета от 8 декември 2003 г. (ОВ № С 60 Е, 9.3.2004 г., стр.1), Позиция на Европейския парламент от 30 март 2004 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и Решение на Съвета от 7 април 2004 г.

⁵ ОВ № L 141, 11.6.1993 г., стр.27. Директива, последно изменена от Директива 2002/87/ЕО на Европейския парламент и Съвета (ОВ № L 35, 11.2.2003 г., стр.1).

произход. Следователно Директива 93/22/ЕИО би следвало да бъде заменена от нова директива.

(3) поради нарастващата зависимост на инвеститорите от лични препоръки, предоставянето на инвестиционни консултации е уместно да се включи като инвестиционна услуга, която изисква разрешение.

(4) в списъка на финансовите инструменти е уместно да се включат някои стокови и други деривативи, които са създадени и се търгуват така, че да са сравними с традиционните финансови инструменти според регулаторните им аспекти.

(5) необходимо е да бъде създаден цялостен регулаторен режим за извършването на сделки с финансови инструменти, независимо от методите на търговия, които се използват за сключването на тези сделки, така че да се осигури високо качество на извършването на инвеститорските сделки и да се поддържа интегритетът и общата ефективност на финансовата система. Би следвало да се предвиди кохерентна и чувствителна по отношение на риска рамка за регулирането на основните типове системи “поръчка-изпълнение”, които понастоящем действат на европейския финансов пазар. Необходимо е да се отчете появяването на ново поколение организирани системи за търговия, паралелно с регулираните пазари, на които би следвало да бъдат вменени задължения, които да гарантират ефективното и надлежното функциониране на финансовите пазари. За да се създаде подходяща регулаторна рамка, би следвало да се предвиди включването на нова инвестиционна услуга, която се отнася до функционирането на МТС.

(6) би следвало да бъдат въведени определения за регулиран пазар и МТС, които да се придържат тясно една към друга, за да отчетат факта, че двете понятия изпълняват функция на организирана търговия. Определенията би следвало да изключват двустранни системи, когато инвестиционната фирма извършва всяка търговска дейност за своя сметка и не действа като нерисков контрагент между купувача и продавача. Понятието “система” обхваща всички онези пазари, които са изградени от набор от правила и платформа за търговия, както и тези, които функционират само на базата на набор от правила. Регулираните пазари и МТС не са задължени да управляват “техническа” система за изпълнението на поръчките. Пазар, който е изграден само от набор от правила, регулиращи аспектите, свързани с членството, приемането на търговски инструменти, търговията между членовете, отчитането и, когато е приложимо, задълженията за прозрачност, е регулиран пазар или МТС по смисъла на настоящата директива, и сделките, сключвани съгласно тези правила, се считат като сключени съгласно системите на регулирания пазар или МТС. Понятието “интереси от покупка и продажба” следва да се разбира в широкия смисъл и включва поръчки, котировки и индикации за интерес. Изискването интересите да бъдат обединени в системата посредством недискреционни правила, установени от оператора на системата, означава, че те са обединени съгласно правилата на системата или посредством протоколите на системата или вътрешните оперативни процедури (включително процедури, съдържащи се в компютърен софтуер). Понятието “недискреционни правила” означава, че тези правила оставят инвестиционната фирма, управляваща МТС, без свобода за преценка за това, как могат да си взаимодействат интересите. Определенията изискват интересите да се обединят по такъв начин, че да имат за резултат договор, което означава, че изпълнението е свързано с правилата на системата или с протоколите на системата или вътрешните оперативни процедури.

(7) целта на настоящата директива е да обхване предприятията, чието постоянно занятие или стопанска дейност се състои в професионалното предоставяне на инвестиционни услуги и/или извършване на инвестиционни дейности. Поради това в нейния обхват не би следвало да се включват каквито и да е лица с различна професионална дейност.

(8) лицата, които администрират собствените си активи, и предприятията, чиито инвестиционни услуги и/или инвестиционни дейности се състоят единствено в търгуване за собствена сметка, освен ако не са маркет мейкъри или търгуват по организиран и систематичен начин за собствена сметка извън регулирания пазар или МТС, при което предоставят достъпна за трети страни система за извършването на сделки с тях, не би следвало да попадат в обхвата на настоящата директива.

(9) под “лица” в текста би следвало да се разбират физически и юридически лица.

(10) застрахователните предприятия, дейността на които е предмет на съответния мониторинг от компетентните надзорни органи, и които са предмет на Директива 64/225/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1964 г. за премахване на ограниченията на свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги по отношение на презастраховането и ретроцесията ⁽⁶⁾, първа Директива 73/239/ЕИО на Съвета от 24 юли 1973 г. относно съгласуване на закони, подзакони и административни разпоредби за започване и упражняване на дейност по пряко застраховане, различно от животозастраховане ⁽⁷⁾, и Директива 2002/83/ЕО на Съвета от 5 ноември 2002 г. относно животозастраховането ⁽⁸⁾, би следвало да бъдат изключени.

(11) лицата, които не предоставят услуги на трети лица, но чиято стопанска дейност се състои единствено в предоставянето на инвестиционни услуги на техните предприятия-майки, дъщерни предприятия или други дъщерни предприятия на техните предприятия-майки, не би следвало да попадат в обхвата на настоящата директива.

(12) лицата, които нерегулярно предоставят инвестиционни услуги при изпълнението на професионалната си дейност, би следвало също да бъдат изключени от обхвата на настоящата директива, при условие че тази дейност е регулирана и съответните правила не забраняват предоставянето на инвестиционни услуги на нерегулярна основа.

(13) лицата, които предоставят инвестиционни услуги, състоящи се изключително в администрирането на системи с участието на служители, и които поради това не предоставят инвестиционни услуги на трети лица, не би следвало да попадат в обхвата на настоящата директива.

(14) необходимо е от обхвата на настоящата директива да бъдат изключени централните банки и други органи, които извършват подобни функции, както и държавни органи, които отговарят или участват при управлението на държавния дълг, чиято концепция включва неговото инвестиране, с изключение на органи, които са

⁶ ОВ 56, 4.4.1964 г., стр. 878/64. Директива, изменена от Акта за присъединяване от 1972 г.

⁷ ОВ № L 228, 16.8.1973 г., стр. 3. Директива, последно изменена от Директива 2002/87/ЕО.

⁸ ОВ № L 345, 19.12.2002 г., стр. 1.

частично или изцяло държавни и чиято функция е търговска или свързана с придобиването на участия.

(15) необходимо е от обхвата на настоящата директива да бъдат изключени предприятия за колективно инвестиране и пенсионни фондове, независимо от това дали са координирани на общностно ниво, и депозитарите или ръководителите на такива предприятия, тъй като те са предмет на специфични правила, определени за техните дейности.

(16) за да ползва изключенията, предвидени в настоящата директива, заинтересованото лице би следвало трайно да изпълнява условията, които са определени за такива изключения. По-специално, ако лице предоставя инвестиционни услуги или извършва инвестиционни дейности и спрямо него се прилага изключение от настоящата директива поради това, че такива услуги или дейности са спомагателни спрямо основната му стопанска дейност, когато стопанската дейност се разглежда на групова основа, то спрямо лицето не би следвало да бъде продължавано прилагането на изключението, свързано със спомагателните услуги, когато предоставянето на тези услуги или извършването на тези дейности престане да бъде спомагателно спрямо основната му стопанска дейност.

(17) лицата, които предоставят инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности, обхванати от настоящата директива, би следвало да бъдат предмет на разрешение от техните държавите-членки на произход, с оглед защитата на инвеститорите и стабилността на финансовата система.

(18) кредитните институции, които имат разрешение съгласно Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 март 2000 г. относно предприемането и осъществяването на дейност на кредитни институции ⁽⁹⁾, не би следвало да се нуждаят от друго разрешение съгласно настоящата директива за предоставянето на инвестиционни услуги или извършването на инвестиционни дейности. Когато кредитна институция реши да предоставя инвестиционни услуги или да извършва инвестиционни дейности, компетентните органи би следвало да проверяват преди издаването на разрешението дали тя отговаря на съответните разпоредби на настоящата директива.

(19) в случаите, когато инвестиционна фирма предоставя нерегулярно една или повече инвестиционни услуги, които не са обхванати от разрешителното ѝ, или извършва нерегулярно една или повече инвестиционни дейности, които не са обхванати от разрешителното ѝ, съгласно настоящата директива тя не би следвало да се нуждае от допълнително разрешително.

(20) за целите на настоящата директива, дейността по приемането и предаването на поръчките би следвало да включва и събирането на двама или повече инвеститори, чрез което се осъществява сделка между тези инвеститори.

(21) в контекста на предстоящата ревизия на рамката на капиталовата адекватност в рамките на Базел II, държавите-членки признават нуждата от преразглеждане дали инвестиционните фирми, които изпълняват съгласувани поръчки на клиенти от свое

⁹ ОВ № L 126, 26.5.2000 г., стр. 1. Директива, последно изменена от Директива 2002/87/ЕО. 32004L0039.doc- редактиран

име и за собствена сметка, следва да бъдат считани като действащи като възложител, и по този начин следва да бъдат предмет на допълнителни регулаторни капиталови изисквания.

(22) принципите на взаимно признаване и надзора на държавите-членки по произход изискват от компетентните органи на държавите-членки да не предоставят или да отменят разрешението, когато фактори като съдържанието на програмите за операциите, географското разпространение или действително извършените дейности ясно показват, че инвестиционната фирма е избрала правната система на държава-членка, на територията на която възнамерява да извършва или вече извършва по-голямата част от дейността си, с цел избягване на по-строгите стандарти, които са в сила в друга държава-членка. На инвестиционна фирма, която е юридическо лице, би следвало да бъде издадено ново разрешение в държавата-членка, в която има седалище. На инвестиционна фирма, която не е юридическо лице би следвало да бъде издадено разрешение в държавата-членка, в която се намира главно управление. В допълнение, държавите-членки би следвало да изискват главното управление на инвестиционната фирма да се намира в държавата-членка по произход на фирмата и действително да функционира там.

(23) инвестиционна фирма, която има разрешение в държавата-членка по произход, би следвало да бъде оправомощена да предоставя инвестиционни услуги или да извършва инвестиционни дейности в рамките на Общността, без да има нужда от отделно разрешение от компетентния орган на държавата-членка, в която тя желае да предоставя тези услуги или да извършва тези дейности.

(24) тъй като някои инвестиционни фирми са освободени от определени задължения, налагани от Директива 93/6/ЕИО на Съвета от 15 март 1993 г. за капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции ⁽¹⁰⁾, те би следвало да бъдат задължени да имат или минимална сума капитал или професионална застраховка срещу загуби или комбинация от двете. Преизчисляването на сумите на тази застраховка би следвало да вземе предвид преизчисленията, направени в рамките на Директива на Европейския парламент и на Съвета 2002/92/ЕО от 9 декември 2002 г. за застрахователното посредничество ⁽¹¹⁾. Това конкретно третиране за целите на капиталовата адекватност не би следвало да накърнява всякакви решения относно подходящото третиране на тези фирми съгласно бъдещи изменения на законодателството на Общността относно капиталовата адекватност.

(25) тъй като обхватът на регулирането за ограничаване на риска би следвало да бъде ограничен до онези субекти, които по силата на това, че водят търговска книга по професия, представляват източник на риск от контрагента за другите участници на пазара, субектите, които търгуват за собствена сметка с финансови инструменти, включително стоковите деривати, обхванати от настоящата директива, както и тези, които допълнително предоставят на клиентите си от основната стопанска дейност инвестиционни услуги със стокови деривати, когато се разглеждат на групова основа, при условие, че тази основна стопанска дейност не се състои в предоставянето на инвестиционни услуги по смисъла на настоящата директива, следва да бъдат изключени от обхвата на настоящата директива.

¹⁰ ОВ № L 141, 11.6.1993 г., стр. 1. Директива, последно изменена от Директива 2002/87/ЕО.

¹¹ ОВ № L 9, 15.1.2003 г., стр. 3. .
32004L0039.doc- редактиран

(26) с оглед защитата на собствеността на инвеститорите и другите подобни права по отношение на ценни книжа, както и неговите права по отношение на средства, поверени на фирма, тези права би следвало, по-специално, да бъдат разграничавани от правата на фирмата. Този принцип обаче не би следвало да възпрепятства фирмата да осъществява стопанска дейност от нейно име, но за сметка на инвеститора, когато това се изисква от самия характер на сделката и инвеститорът е съгласен, например заемане на акции.

(27) когато клиент, в съответствие със законодателството на Общността, и по-специално Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2002 г. относно договорите за финансови обезпечения ⁽¹²⁾, прехвърли на инвестиционна фирма цялата собственост върху финансови инструменти или средства за целите на обезпечаването или за покриването на настоящи или бъдещи, действителни или условни или бъдещи задължения, такива финансови инструменти или средства би следвало също да не се считат като продължаващи да бъдат притежание на клиента.

(28) процедурите за разрешения на клонове на инвестиционни фирми в рамките на Общността, които имат разрешение в трети страни, би следвало да продължават да се прилагат за тези фирми. Тези клонове не би следвало да се възползват от свободното предоставяне на услуги съгласно втория параграф от член 49 на Договора или от правото на установяване в държави-членки, различни от тези, в които са установени. По отношение на случаите, в които Общността не е обвързана от каквито и да е двустранни или многостранни задължения, е уместно да се предвиди процедура, предназначена да осигури реципрочното третиране на инвестиционните фирми на Общността в засегнатите трети страни.

(29) разширяващият се обсег на дейности, които много инвестиционни фирми предприемат, едновременно с това повиши потенциала за конфликти на интереси между тези различни дейности с интересите на техните клиенти. Поради това е необходимо да се предвидят правила, които да гарантират, че тези конфликти няма да засягат по неблагоприятен начин интересите на техните клиенти.

(30) една услуга би следвало да се счита за предоставена по инициатива на клиента, доколкото клиентът я изисква в отговор на персонифицирано съобщение от или от името на фирмата към конкретно този клиент, което съдържа покана или е предназначено да повлияе на клиента по отношение на специфичен финансов инструмент или специфична сделка. Една услуга може да се счита за предоставена по инициатива на клиента, независимо от това дали клиентът я изисква на базата на съобщение, съдържащо промоция или оферта на финансови инструменти, направена по какъвто и да е начин и която е принципна по своя характер и е адресирана към обществеността или към по-голяма група или категория клиенти или потенциални клиенти.

(31) една от целите на настоящата директива е защитата на инвеститорите. Мерките за защита на инвеститорите би следвало да бъдат адаптирани към особеностите на всяка категория инвеститори (непрофесионални, професионални и контрагенти).

¹² ОВ № L 168, 27.6.2002 г., стр. 43.
32004L0039.doc- редактиран

(32) при дерогиране на принципа на разрешителното от страната по произход, надзора и изпълнението на задълженията по отношение на функционирането на клоновете, за компетентния орган на приемащата държава-членка е уместно да поеме отговорността за изпълнението на определени задължения, предвидени в настоящата директива по отношение на стопанската дейност, извършвана от клон на територията, на която той се намира, ако този орган е най-близко до клона и е в по-добра позиция да открива и да интервенира при нарушения на правилата, управляващи операциите на клона.

(33) е необходимо да бъде наложено ефективно задължение за “най-добро изпълнение”, за да се гарантира, че тези инвестиционни фирми изпълняват поръчките на клиентите при условия, които са най-благоприятни за клиента. Задължението би следвало да се прилага към фирмата, която има договорни или агентски задължения към клиента.

(34) лоялната конкуренция изисква от участниците на пазара и от инвеститорите да са способни да сравняват цените, които местата за търговия (т.е. регулирани пазари, МТС и посредници) са задължени да публикуват. За тази цел на държавите-членки се препоръчва да премахнат всякакви пречки, които могат да възпрепятстват консолидирането на европейско ниво на съответната информация и нейното публикуване.

(35) когато създава делови отношения с клиента, инвестиционната фирма може същевременно да поиска от клиента или от потенциалния клиент неговото съгласие за политиката на изпълнение на поръчките, както и за възможността неговите поръчки да се изпълняват извън регулиран пазар или МТС.

(36) лицата, които предоставят инвестиционни услуги от името на повече от две инвестиционни фирми, не би следвало да бъдат разглеждани като обвързани агенти, а като инвестиционни фирми, когато те попадат в определението, предвидено в настоящата директива, с изключение на някои лица, за които може да бъде предвидено изключение.

(37) настоящата директива не би следвало да накърнява правото на обвързаните агенти да предприемат дейности, които са обхванати от други директиви, както и свързани дейности по отношение на финансови услуги или продукти, които не са обхванати от настоящата директива, включително от името на отделни части на същата финансова група.

(38) условията за извършване на дейност извън офисите на инвестиционната фирма (продажби “от врата до врата”) не би следвало да бъдат обхванати от настоящата директива.

(39) компетентните органи на държавите-членки не би следвало да регистрират или би следвало да оттеглят регистрацията, когато действително извършените дейности показват ясно, че обвързан агент е избрал правната система на държава-членка, на територията на която възнамерява да извършва или вече извършва по-голямата част от дейността си, с цел избягване на по-строгите стандарти, които са в сила в друга държава-членка.

(40) за целите на настоящата директива за подходящи контрагенти би следвало да се считат действащите като клиенти.

(41) за целите на гарантирането, че правилата за извършване на стопанска дейност (включително правилата за най-добро изпълнение и обработка на поръчки на клиенти) се изпълняват по отношение на тези инвеститори, които най-много се нуждаят от тази защита, и за да се отчете добре установената пазарна практика в рамките на Общността, е уместно да се изясни, че правилата за извършване на стопанска дейност могат да бъдат отменени в случаите на сделки, които са сключени или са възникнали между подходящи контрагенти.

(42) по отношение на сделките, които се изпълняват между подходящи контрагенти, задължението да се публикуват ограничените поръчки на клиенти би следвало да се прилага единствено, когато контрагентът изпраща ограничената поръчка за изпълнение от инвестиционна фирма.

(43) държавите-членки осигуряват защита на правото на физическите лица за поверителност по отношение на обработката на лични данни в съответствие с Директива на Европейския парламент и на Съвета 95/46/ЕО от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни.⁽¹³⁾

(44) за изпълнението на двояката цел за защита на инвеститорите и осигуряване на безпрепятствено функциониране на пазарите на ценни книжа е необходимо да се гарантира постигането на прозрачност на сделките и прилагането на установените правила спрямо инвестиционните фирми, когато оперират на пазарите. За да се направи възможно за инвеститорите или участниците на пазара да оценяват по всяко време разглежданите от тях условия на сделка с акции и впоследствие да проверяват условията, при които тя е била извършена, би следвало да бъдат създадени общи правила за публикуването на подробности за сключените сделки с акции и за публикуването на подробности за текущите възможности за сделки с акции. Тези правила са необходими за осигуряване ефективното интегриране на пазарите на държавите-членки на акции, за насърчване ефективността на цялостния процес на формиране на цената за инструментите на собствения капитал и за подпомагане ефективното изпълнение на задълженията за “най-добро изпълнение”. Тези съображения изискват напълно прозрачен режим, който е приложим към всички сделки с акции, независимо от изпълнението им от инвестиционната фирма на двустранна основа или чрез регулирани пазари или МТС. Задълженията на инвестиционните фирми съгласно настоящата директива да отправят търгово предложение и да предлагат цена, както и да изпълняват поръчки по обявената цена, не отменят задължението на инвестиционните фирми да насочват поръчки към друго място на изпълнение, когато такова интернализиране би могло да възпрепятства фирмата от изпълнението на задълженията за “най-добро изпълнение”.

(45) държавите-членки би следвало да могат да прилагат задължения за съобщаване на сделките, произтичащи от настоящата директива спрямо финансови инструменти, които не са приети за търговия на регулиран пазар.

¹³ ОВ № L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.
32004L0039.doc- редактиран

(46) държава-членка може да реши да прилага изискванията за прозрачност преди и след извършването на сделките, установени в настоящата директива, към финансови инструменти, които са различни от акции. В този случай тези изисквания би следвало да се прилагат към всички инвестиционни фирми, за които тази държава-членка се явява държава-членка по произход по отношение на техните операции, извършвани на територията на тази държава-членка, както и по отношение на трансграничните операции, използвайки свободното предоставяне на услуги. Те би следвало да се прилагат и към операциите, извършвани в рамките на територията на тази държава-членка чрез клоновете, установени на нейната територия от инвестиционни фирми, които имат разрешително в друга държава-членка.

(47) инвестиционните фирми би следвало да имат равни възможности за присъединяване или достъп до регулираните пазари в рамките на Общността. Независимо от начина, по който са организирани понастоящем сделките в държавите-членки, е необходимо да се премахнат техническите и правните ограничения за достъп до регулираните пазари.

(48) с оглед улесняване финализирането на трансграничните сделки, е уместно да се осигури достъп на инвестиционните фирми до системите за клиринг и сетълмент в рамките на Общността, независимо от това дали сделките са сключени чрез регулираните пазари в засегнатата държава-членка. Инвестиционните фирми, които желаят да участват пряко в други системи за сетълмент на държавите-членки, би следвало да изпълняват съответните оперативни и търговски изисквания за членство, както и мерките за ограничаване на риска с оглед поддържането на безпрепятствено и надлежно функциониране на финансовите пазари ⁽¹⁴⁾.

(49) разрешението за опериране на регулиран пазар би следвало да обхваща всички дейности, които са пряко свързани с излагането, обработката, изпълнението, потвърждаването и съобщаването на поръчки, от момента, в който тези поръчки са получени от регулирания пазар, до момента, в който те са предадени за последващо финализиране, както и дейности, които са свързани с приемането на финансови инструменти за търговия. То би следвало да обхваща и сделки, сключени чрез посредничеството на определени маркет мейкъри, назначени от регулирания пазар, и които са предприети чрез неговите системи и в съответствие с правилата, управляващи тези системи. Не всички сделки, сключени от членовете или участниците в регулиран пазар или МТС, следва да бъдат считани като сключени чрез системите на регулиран пазар или МТС. Сделките, които членове или участници сключват на двустранна основа, и които не съблюдават всички задължения, установени за регулирания пазар или МТС съгласно настоящата директива, би следвало да се считат като сделки, сключени извън регулиран пазар или МТС за целите на определението на системния интернализатор. В този случай задължението на инвестиционните фирми да публикуват обвързващите котировки би следвало да се прилага, ако са изпълнени условията, определени в настоящата директива.

(50) системните интернализатори могат да решават дали да дадат достъп до техните котировки само на непрофесионални клиенти, само на професионални клиенти или и

¹⁴ ОВ № L 184, 6.7.2001 г., стр. 1. Директива, последно изменена от Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и Съвета (ОВ № L 345, 31.12.2003 г., стр. 64.).
32004L0039.doc- редактиран

на двата типа клиенти. На тях не би следвало да им е разрешено да правят разлики в рамките на тези категории клиенти.

(51) член 27 не задължава системните интернализатори да публикуват обвързващи котировки във връзка със сделки, които са над стандартния пазарен размер.

(52) когато инвестиционна фирма е системен интернализатор по отношение на акции и други финансови инструменти, задължението за котиране би следвало да се прилага единствено по отношение на акции, без да се накърнява съображение 46.

(53) цел на настоящата директива не е да изисква прилагането на правила за прозрачност преди извършването на сделките, осъществявани на извънборсова база, които се отличават с това, че са *ad hoc* и са нерегулярни, както и се извършват с професионални контрагенти и са част от делови отношения, които сами по себе си се характеризират със сделки над стандартния пазарен размер, и когато сделките са извършвани извън обичайно използваните системи от засегнатата фирма за стопанската ѝ дейност като системен интернализатор.

(54) стандартният пазарен размер за всеки клас акции не би следвало да бъде в значителна степен диспропорционален спрямо всяка акция, включена в този клас.

(55) при ревизирането на Директива 93/6/ЕИО би следвало да бъдат определени минималните капиталови изисквания, на които да отговарят регулираните пазари, за да им бъде издадено разрешително, при което би следвало да вземе предвид специфичният характер на рисковете, свързани с тези пазари.

(56) операторите на регулиран пазар би следвало също да могат да управляват МТС съгласно съответните разпоредби на настоящата директива.

(57) разпоредбите на настоящата директива относно приемането на инструменти за търговия съгласно правилата, прилагани от регулирания пазар, не би следвало да накърняват прилагането на Директива 2001/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 май 2001 година относно допускане на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване ⁽¹⁵⁾. Регулираният пазар не би следвало да бъде възпрепятстван от прилагането на по-строги изисквания по отношение на емитентите на ценни книжа или инструментите, които той разглежда за приемане за търговия, в сравнение с тези, наложени съгласно настоящата директива.

(58) държавите-членки би следвало да могат да определят различни компетентни органи да изпълняват широкообхватните задължения, установени в настоящата директива. Тези органи би следвало да са публични, което гарантира тяхната независимост от икономическите оператори и избягва конфликти на интереси. В съответствие с националното право държавите-членки би следвало да осигуряват подходящо финансиране на компетентния орган. Определянето на държавните органи не би следвало да изключва делегиране, при което отговорността остава за компетентния орган.

¹⁵ ОВ № L 115, 17.4.1998 г., стр. 31.
32004L0039.doc- редактиран

(59) всяка поверителна информация, получена от звеното за контакт в държава-членка чрез звеното за контакт в друга държава-членка, не би следвало да се счита като информация от напълно местен източник.

(60) необходимо е да се засили съсредоточаването на правомощия за компетентните органи, както и да се създаде предпоставка за еквивалентна интензивност на правоприлагането в целия интегриран финансов пазар. Общият минимален набор от правомощия, съчетан с адекватните ресурси, би следвало да гарантира ефективността на надзора.

(61) с оглед защитата на клиентите и без да се накърнява правото на потребителите да завеждат съдебни дела, е уместно държавите-членки да насърчават държавните или частните институции, създадени за извънсъдебното уреждане на спорове, да сътрудничат при решаването на трансгранични спорове, имайки предвид Препоръка на Комисията 98/257/ЕО от 30 март 1998 г. за принципите, приложими към органите, които отговарят за извънсъдебното разрешаване на потребителски спорове ⁽¹⁶⁾. Когато прилагат разпоредбите относно жалби и процедурите за обезщетения в рамките на извънсъдебните механизми, държавите-членки би следвало да бъдат поощрени да прилагат съществуващите механизми за трансгранично сътрудничество, а именно Мрежата за жалби относно финансови услуги (FIN-Net).

(62) всеки обмен или предаване на информация от компетентните органи, други органи, институции или лица би следвало да бъде в съответствие с правилата за предаване на лични данни към трети страни, установени в Директива 95/46/ЕО.

(63) е необходимо да се укрепят разпоредбите за обмен на информация между националните компетентни органи и да се подсилят взаимните задължения за помощ и сътрудничество. Поради нарастващата трансгранична дейност компетентните органи би следвало да си предоставят един на друг съответната информация за упражняването на техните функции, така че да се гарантира ефективното прилагане на настоящата директива, включително в ситуации, в които нарушенията или съмненията за нарушения могат да са от значение за органите на две или повече държави-членки. По време на обмена на информация е необходима строга професионална поверителност на данните, за да се осигури безпрепятственото предаване на тази информация и защитата на конкретните права.

(64) на заседанието си на 17 юли 2000 г. Съветът състави Комитета на мъдреците за регулирането на европейските фондови пазари. В своя окончателен доклад, Комитетът на мъдреците предложи въвеждането на нови законодателни техники, базиращи се на четиристепенен подход, а именно: рамкови принципи, мерки за прилагане, сътрудничество и правоприлагане. Ниво 1, директивата, би следвало да се придържа към широки общи "рамкови" принципи, докато Ниво 2 би следвало да съдържа технически мерки за прилагане, които да бъдат приети от Комисията, подпомагана от комитет.

(65) резолюцията, приета от Европейския съвет от Стокхолм на 23 март 2001 г., утвърди окончателния доклад на Комитета на мъдреците и предложения

¹⁶ ОВ № L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.
32004L0039.doc- редактиран

четиристепенен подход, който трябва да направи регулаторния процес за законодателството на Общността за ценните книжа по-ефективен и прозрачен.

(66) съгласно Европейския съвет от Стокхолм, мерките за прилагане на Ниво 2 би следвало да бъдат използвани по-често, за да се гарантира, че техническите разпоредби вървят заедно с пазарното развитие и надзорната практика, както и сроковете би следвало да бъдат определяни за всички етапи на работата на Ниво 2

(67) резолюцията на Европейския парламент от 5 февруари 2002 г. относно прилагането на законодателството за финансовите услуги също утвърди доклада на Комитета на мъдреците, на база на официалната декларация, направена от Комисията в същия ден пред Парламента, и писмото от 2 октомври 2001 г., адресирано от Комисаря по вътрешния пазар до председателя на Комитета към Парламента по икономическите и паричните въпроси по отношение на гаранциите за ролята на Европейския парламент в този процес.

(68) мерките, които са необходими за прилагането на настоящата директива, би следвало да бъдат приети в съответствие с Решение на Съвета 1999/468/ЕО от 28 юни 1999 г. относно установяването на процедурите за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁷⁾.

(69) на Европейския парламент би следвало да бъде даден период от три месеца, считан от първото предаване на проекта от мерки, за да може да ги разгледа и да даде становище. При неотложни и надлежно оправдани случаи обаче, този период би могъл да бъде съкратен. Ако Европейският парламент приеме резолюция в рамките на този период, Комисията би следвало отново да разгледа проекта от мерки.

(70) с оглед да се вземат предвид бъдещи развития на финансовите пазари Комисията би следвало да представя доклади на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на разпоредбите относно професионалната застраховка срещу загуби, обхвата на правилата за прозрачност и възможното издаване на разрешения на специализирани дилъри на стокови деривати като инвестиционни фирми.

(71) постигането на целта за създаване на интегриран финансов пазар, в който инвеститорите са ефективно защитени, както и са защитени ефективността и интегритетът на целия пазар, изисква установяването на общи регулаторни изисквания относно инвестиционните фирми, имащи разрешение в Общността, които управляват функционирането на регулираните пазари и другите търговски системи, за да се предотврати накърняване ефективното функциониране на Европейската финансова система като цяло от липсата на прозрачност или нарушения на определен пазар. Тъй като тази цел може да бъде постигната по-успешно на общностно ниво, Общността може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарността, изложен в член 5 на Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, изложен в същия член, настоящата директива не излиза извън рамките на необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

¹⁷ ОВ № L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.
32004L0039.doc- редактиран

ДЯЛ I

ДЕФИНИЦИИ И ОБХВАТ

Член 1

Обхват

1. Настоящата директива се прилага към инвестиционни фирми и регулирани пазари.
2. Следните разпоредби се прилагат и за кредитни институции, които имат разрешение съгласно Директива 2000/12/ЕО и които предоставят една или повече инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности:
 - членове 2, параграфи 2, 11, 13 и 14,
 - глава II на дял II, с изключение на член 23, параграф 2, втора алинея,
 - глава III на дял II, с изключение на членове 31, параграф 2 до 31, параграф 4 и 32, параграф 2 до 32, параграф 6, членове 32, параграф 8 и 32, параграф 9,
 - членове от 48 до 53, членове 57, 61 и 62, и
 - член 71, параграф 1.

Член 2

Изключения

1. Настоящата директива не се прилага към:
 - (а) застрахователните предприятия, определени в член 1 от Директива 73/239/ЕИО, или животозастрахователните предприятия, определени в член 1 на Директива 2002/83/ЕО, или предприятия, които извършват дейности, насочени към презастраховане и ретроцесия, посочени в Директива 64/225/ЕИО;
 - (б) лицата, които предоставят инвестиционни услуги изключително за техните предприятия-майки, за техните дъщерни предприятия или за други дъщерни предприятия на техните предприятия-майки;
 - (в) лицата, предоставящи инвестиционна услуга, когато тази инвестиционна услуга се предоставя по случаен начин в процеса на извършването на професионалната им дейност и тази дейност се управлява от правни или регулаторни разпоредби или професионален кодекс по етика, които не изключват предоставянето на тази услуга;
 - (г) лицата, чиито инвестиционни услуги или дейности се състоят единствено в търгуването за собствена сметка, доколкото не са маркет мейкъри или по организиран

и систематичен начин често търгуват за собствена сметка извън регулиран пазар или МТС, при което предоставят достъпна за трети лица система, за да осъществяват сделки с тях;

(д) лицата, които предоставят инвестиционни услуги, състоящи се изключително в администрирането на системи с участието на работници или служители;

(е) лицата, които предоставят инвестиционни услуги, които включват единствено администрирането на системи с участието на работници или служители и предоставянето на инвестиционни услуги изключително за техните предприятия-майки, за техните дъщерни предприятия или за други дъщерни предприятия на техните предприятия-майки;

(ж) членовете на Европейската система на централните банки и други национални органи, изпълняващи подобни функции, както и други държавни институции, които отговарят или участват в управлението на публичния дълг;

(з) предприятията за колективно инвестиране и пенсионните фондове, независимо от това дали са координирани на общностно ниво, както и депозитарите и ръководителите на тези предприятия;

(и) лицата, които търгуват с финансови инструменти за собствена сметка или предоставят инвестиционни услуги със стокови деривати или договори за деривати, включени в приложение I, раздел В 10, на клиентите от основната им стопанска дейност, при условие, че това се явява спомагателна дейност към тяхната основна стопанска дейност, когато се разглеждат на групова основа, и при условие, че основната им стопанска дейност не се състои в предоставянето на инвестиционни услуги по смисъла на Директива 2000/12/ЕО;

(й) лицата, които предоставят инвестиционни консултации в процеса на извършването на друга професионална дейност, която не е обхваната от настоящата директива, при условие, че предоставянето на такива консултации не е срещу специално възнаграждение;

(к) лицата, чиято основна стопанска дейност се състои в търгуването със стоки и/или стокови деривати за собствена сметка. Това изключение не се прилага, когато лицата, търгуващи със стоки и/или стокови деривати за собствена сметка са част от група, чиято основна стопанска дейност се състои в предоставянето на инвестиционни услуги по смисъла на настоящата директива или банкови услуги съгласно Директива 2000/12/ЕО;

(л) фирмите, които предоставят инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности, които се състоят изключително в търгуването за собствена сметка на пазари на финансови фючърси, опции или други деривати, както и на парични пазари, единствено с цел хеджиране на позиции на пазари на деривати, или които търгуват за сметка на други членове на тези пазари или формират цени за тях и които са гарантирани от клирингови членове на същите пазари, като отговорността за гарантиране изпълнението на договорите, сключени от тези фирми, е поета от клиринговите членове на същите пазари;

(м) асоциациите, създадени от датски и финландски пенсионни фондове с единствената цел да управляват активите на пенсионните фондове, членове на тези асоциации;

(н) *'agenti di cambio'*, чиито дейности и функции са регулирани в член 201 на Законодателен декрет №58 от 24 февруари 1998 г. на Италия.

2. Правата, предоставени съгласно настоящата директива, не се отнасят за предоставянето на услуги като контрагент в сделките, извършвани от публични институции, които търгуват с публичен дълг, или от членове на Европейската система на централните банки, при изпълнението на задачите им, предвидени в Договора и Устава на Европейската система на централните банки и Европейската централна банка, или при изпълнението на еквивалентни функции съгласно националните разпоредби.

3. С оглед да се вземат предвид развитията на финансовите пазари и да се осигури еднообразно прилагане на настоящата директива Комисията, като действа в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, може да дефинира по отношение на изключенията в букви в), и) и л) критериите, въз основа на които се определя, кога една дейност следва да се счита за спомагателна към основната стопанска дейност на групово ниво, както и кога една дейност се извършва по случаен начин.

Член 3

Факултативни изключения

1. Държавите-членки могат да решават да не прилагат настоящата директива за лицата, за които те се явяват държавата-членка по произход, на които:

- не е разрешено да съхраняват средства или ценни книжа на клиенти и на които поради тази причина не е разрешено да се задължават към техни клиенти, и

- не е разрешено да предоставят инвестиционни услуги с изключение на приемането и предаването на поръчки за прехвърлими ценни книжа и дялове в предприятия за колективно инвестиране, както и предоставянето на инвестиционни консултации във връзка с тези финансови инструменти, и

- в процеса на предоставянето на тази услуга е разрешено да предават поръчки само на:

(i) инвестиционни фирми, които имат разрешение в съответствие с настоящата директива;

(ii) кредитни институции, които имат разрешение в съответствие с Директива 2000/12/ЕО;

(iii) клонове на инвестиционни фирми или на кредитни институции, които имат разрешение в трета страна и които подлежат и спазват разумни правила, считани от компетентните органи като строги, най-малкото като тези, установени в настоящата директива, в Директива 2000/12/ЕО или в Директива 93/6/ЕИО;

(iv) предприятия за колективно инвестиране, които имат разрешение съгласно правото на държава-членка да продават дяловете си публично, както и ръководителите на тези предприятия;

(v) инвестиционни дружества с фиксиран капитал, както са дефинирани в член 15, параграф 4 на втора Директива на Съвета 77/91/ЕИО от 13 декември 1976 г. относно координирането на защитните разпоредби, които се изискват от дружествата в държавите-членки по смисъла на втория параграф от член 58 на Договора в интерес на членовете и трети лица за учредяването на акционерно дружество, както и за държането и промяната на неговия капитал, за да могат тези разпоредби да се структурират по равностоен начин ⁽¹⁸⁾, чиито ценни книжа се листват или търгуват на регулиран пазар в държава-членка;

при условие, че дейностите на тези лица са регулирани на национално ниво.

2. Лицата, които са изключени от обхвата на настоящата директива съгласно параграф 1, не могат да се възползват от свободата на предоставяне на услуги и/или извършването на дейности или да създават клонове, както е предвидено съответно в членове 31 и 32.

Член 4 **Определения**

1. Следните определения се прилагат за целите на настоящата директива:

1) “инвестиционна фирма” означава всяко юридическо лице, чието обичайно занятие или стопанска дейност се състои в предоставянето на една или повече инвестиционни услуги на трети лица и/или извършването на една или повече инвестиционни дейности на професионална основа;

Държавите-членки могат да включват в определението на инвестиционните фирми предприятия, които не са юридически лица, при условие че:

(а) техният правен статус гарантира ниво на защита на интересите на трети лица, еквивалентно на това, което им се дава от юридически лица, и

(б) те са предмет на еквивалентен разумен надзор за ограничаване на риска, който е подходящ за тяхната правна форма.

Когато обаче физическо лице предоставя услуги, включващи съхраняването на средства или прехвърлими ценни книжа на трети лица, то лицето може да бъде считано като инвестиционна фирма за целите на настоящата директива само когато, без да се накърняват другите изисквания, определени в настоящата директива и в Директива 93/6/ЕИО, изпълнява следните условия:

(а) правата за собственост на трети лица върху инструменти и средства трябва да бъдат гарантирани, особено в случай на несъстоятелност на фирмата или нейните

¹⁸ ОВ № L 26, 31.1.1977 г., стр. 1. Директива, последно изменена от Акта за присъединяване от 1994 г. 32004L0039.doc- редактиран

собственици, конфискация, компенсиране или всяко друго действие на кредитори на фирмата или нейните собственици;

(б) фирмата трябва да е предмет на правила, предназначени да наблюдават платежоспособността на фирмата и тази на нейните собственици;

(в) годишният счетоводен баланс на фирмата трябва да бъде одитиран от едно или повече лица, които са оправомощени да извършват счетоводни одити съгласно националното право;

(г) когато фирмата има само един собственик, той трябва да предвиди защитата на инвеститорите в случай на прекратяване на стопанската дейност на фирмата след неговата смърт, недееспособност или всяко друго подобно събитие;

2) “инвестиционни услуги и дейности” означава всяка от услугите и дейностите, изброени в раздел А от приложение I относно всеки от инструментите, изброени в раздел В от приложение I;

Комисията определя, като действа в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура:

- договорите за деривати, упоменати в раздел В 7 от приложение I, които имат характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като имат предвид дали за тях, *inter alia*, е извършен клиринг и сетълмент чрез признати клирингови къщи или са предмет на регулярни искания за марж;

- договорите за деривати, упоменати в раздел В 10 от приложение I, които имат характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като имат предвид дали те, *inter alia*, са търгувани на регулиран пазар или на МТС, дали за тях е извършен клиринг и сетълмент чрез признати клирингови къщи или са предмет на регулярни искания за марж;

3) “допълнителна услуга” означава всяка от услугите, изброени в раздел Б от приложение I;

4) “инвестиционна консултация” означава предоставянето на персонални препоръки на клиент, по негово искане или по инициатива на инвестиционната фирма, по отношение на една или повече сделки, свързани с финансови инструменти;

5) “изпълнение на поръчки от името на клиенти” означава действия за сключване на споразумения, за покупка или продажба на един или повече финансови инструменти от името на клиенти;

6) “търгуване за собствена сметка” означава търгуване със собствен капитал, което има като резултат сключването на сделки с един или повече финансови инструменти;

7) “системен интернализатор” означава инвестиционна фирма, която по организиран, регулярен и систематичен начин търгува за собствена сметка като изпълнява поръчки на клиенти извън регулиран пазар или МТС;

8) “маркет мейкър” означава лице, което трайно показва готовност да търгува за собствена сметка на финансовите пазари като купува и продава финансови инструменти със собствения си капитал по цени, които са определени от него;

9) “управление на портфейла” означава управление на портфейли в съответствие с мандата, даван от клиенти, въз основа на преценка за всеки отделен клиент, когато тези портфейли включват един или повече финансови инструменти;

10) “клиент” означава всяко физическо или юридическо лице, на което инвестиционната фирма предоставя инвестиционни и/или спомагателни услуги;

11) “професионален клиент” означава клиент, който отговаря на критериите, определени в приложение II;

12) “непрофесионален клиент” означава клиент, който е различен от професионален клиент;

13) “пазарен оператор” означава лице или лица, които управляват и/или административат сделките на регулиран пазар. Пазарен оператор може да бъде самият регулиран пазар;

14) “регулиран пазар” означава многостранна система, управлявана и/или администрирана от пазарен оператор, която обединява или улеснява обединяването на многобройни интереси на трети лица за покупката и продажбата на финансови инструменти в рамките на системата, и в съответствие с нейните недискреционни правила – по начин, който има за резултат договор по отношение на финансовите инструменти, приемани за търговия съгласно нейните правила и/или системи, и който има разрешение и функционира регулярно в съответствие с разпоредбите на раздел III;

15) “многостранна търговска система (МТС)” означава многостранна система, управлявана от инвестиционна фирма или пазарен оператор, която обединява многобройни интереси на трети лица за покупката и продажбата на финансови инструменти в рамките на системата и в съответствие с недискреционни правила – по начин, който има за резултат договор в съответствие с разпоредбите на дял II;

16) “ограничена поръчка” означава поръчка за покупка или продажба на финансов инструмент при специфично определено в нея ограничение за цената или по по-добра цена и в определен размер;

17) “финансов инструмент” означава инструментите, определени в раздел В от приложение I;

18) “прехвърлими ценни книжа” означава тези класове ценни книжа, които могат да се търгуват на капиталовия пазар, с изключение на платежни инструменти, такива като:

(а) акции в дружества и други ценни книжа, еквивалентни на акции в дружества, съдружия или други субекти, както и депозитарни разписки по отношение на акции;

(б) облигации или други форми на секюритизиран дълг, включително депозитарни разписки по отношение на тези ценни книжа;

(в) всякакви други ценни книжа, които дават правото на придобиване или продажба на такива прехвърлими ценни книжа или даващи основание за сетълмент по касов път, който се извършва посредством прехвърлими ценни книжа, валути, лихвени проценти или доходност, стоки или други индекси или мерки;

19) “инструменти на паричния пазар” означава тези класове инструменти, които обичайно се търгуват на паричния пазар, такива като държавни облигации, сертификати за депозит и търговски документи, с изключение на платежни инструменти;

20) “държава-членка по произход” означава:

(а) в случай на инвестиционни фирми:

(i) ако инвестиционната фирма е физическо лице, държавата-членка, в която е разположено нейното главно управление;

(ii) ако инвестиционната фирма е юридическо лице, държавата-членка, в която е разположено нейното седалище;

(iii) ако инвестиционната фирма няма седалище съгласно нейното национално право - държавата-членка, в която е разположено нейното главно управление;

(б) в случай на регулиран пазар, държавата-членка, в която е регистриран регулираният пазар или, ако съгласно националното право на тази държава-членка той няма седалище, държавата-членка, в която е разположено главното управление на регулирания пазар;

21) “приемаща държава-членка” означава държавата-членка, различна от държавата-членка по произход, в която инвестиционна фирма има клон или извършва услуги и/или дейности, или държавата-членка, в която регулиран пазар предоставя подходящи условия, така че да улеснява достъпа до търгуването в неговата система от отдалечени членове или участници, установени в същата държава-членка;

22) “компетентен орган” означава органът, определен от всяка държава-членка в съответствие с член 48, доколкото в настоящата директива не е определено друго;

23) “кредитни институции” означава кредитните институции, както са определени съгласно Директива 2000/12/ЕО;

24) “ПКИПЦК управляващо дружество” означава управляващо дружество, както е определено в Директива на Съвета 85/611/ЕИО от 20 декември 1985 г. за съгласуване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа (ПКИПЦК)¹⁹;

¹⁹ ОВ № L 375, 31.12.1985 г., стр. 3. Директива, последно изменена от Директива 2001/108/ЕО на Европейския парламент и Съвета (ОВ № L 41, 13.2.2002 г., стр. 35).
32004L0039.doc- редактиран

25) “обвързан агент” означава физическо или юридическо лице, което промоцира инвестиционни и/или спомагателни услуги пред клиенти или бъдещи клиенти, получава и предава указания или поръчки от клиенти по отношение на инвестиционни услуги или финансови инструменти, инвестира финансови инструменти и/или предоставя консултации на клиенти по отношение на тези финансови инструменти или услуги на пълната и безусловна отговорност на една-единствена инвестиционна фирма, от чието име действа;

26) “клон” означава различно от главното управление място на дейност, структурна част от инвестиционна фирма, която е в правна зависимост и предоставя инвестиционни услуги и/или извършва дейност, както и която може да изпълнява спомагателни услуги, за които инвестиционната фирма има разрешение; всички места на дейност, установени в същата държава-членка от инвестиционната фирма със седалище в друга държава-членка, се считат за един клон;

27) “квалифицирано участие” означава всяко пряко или непряко участие в инвестиционна фирма, което представлява 10% или повече от капитала или от правата на глас, както са определени в член 92 от Директива 2001/34/ЕО, или което прави възможно упражняването на значително влияние над ръководството на инвестиционната фирма, в която е това участие;

28) “предприятие-майка” означава предприятие-майка, както е определено в членове 1 и 2 на седмата Директива на Съвета 83/349/ЕИО от 13 юни 1983 г. относно консолидираните счетоводни отчети ⁽²⁰⁾;

29) “дъщерно предприятие” означава дъщерно предприятие, както е определено в членове 1 и 2 от Директива 83/349/ЕИО, включително всички дъщерни предприятия на дъщерно предприятие на предприятие-майка, което ръководи тези предприятия;

30) “контрол” означава контролът, както е определен в член 1 от Директива 83/349/ЕИО;

31) “тесни връзки” означава ситуация, в която две или повече физически или юридически лица са свързани с:

(а) участие, което означава собствеността, пряко или чрез контрол, върху 20% или повече от правата на глас или капитала на предприятие,

(б) контрол, което означава връзка между предприятие-майка и дъщерно предприятие във всички случаи, посочени в член 1, параграфи 1 и 2 от Директива 83/349/ЕИО, или подобна връзка между всяко физическо или юридическо лице и предприятие; всяко дъщерно предприятие на дъщерно предприятие се счита също за дъщерно предприятие на предприятието-майка, което е начело на тези предприятия.

Ситуация, в която две или повече физически или юридически лица са постоянно свързани с едно и също лице чрез контрол, се счита също като представляваща тясна връзка между тези лица.

²⁰ ОВ № L 193, 18.7.1983 г. стр. 1. Директива, последно изменена от Директива 2003/51/ЕО на Европейския парламент и Съвета (ОВ № L 178, 17.7.2003 г., стр. 16).
32004L0039.doc- редактиран

2. С оглед да се вземат предвид развитията на финансовите пазари и да се осигури унифицирано прилагане на настоящата директива, Комисията, като действа в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, може да прецизира определенията, определени в параграф 1 от този член.

ДЯЛ II

РАЗРЕШЕНИЯ И ОПЕРАТИВНИ УСЛОВИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ФИРМИ

ГЛАВА I

УСЛОВИЯ И ПРОЦЕДУРИ ЗА РАЗРЕШЕНИЕ

Член 5

Изискване за разрешение

1. Всяка държава-членка изисква извършването на инвестиционни услуги или дейности като обичайно занятие или стопанска дейност на професионална основа да бъде предмет на предварително разрешение в съответствие с разпоредбите на настоящата глава. Това разрешение се дава от компетентния орган на държавата-членка по произход, определен в съответствие с член 48.

2. Чрез дерогация от параграф 1 държавите-членки разрешават на всеки пазарен оператор да управлява МТС, при условие, че предварително е установено, че се изпълняват разпоредбите на тази глава, с изключение на членове 11 и 15.

3. Държавите-членки създават регистър на всички инвестиционни фирми. Този регистър е достъпен за обществеността и съдържа информация за услугите и/или дейностите, за инвестиционната фирма има разрешение. Той се актуализира периодически.

4. Всяка държава-членка изисква от:

- всяка инвестиционна фирма, която е юридическо лице, да има седалище в същата държава-членка,

- всяка инвестиционна фирма, която не е юридическо лице, или всяка инвестиционна фирма, която е юридическо лице, но съгласно националното право няма седалище, да

има главно управление в държавата-членка, в която действително извършва стопанската си дейност.

5. В случаите на инвестиционни фирми, които предоставят само инвестиционни консултации или услуга за получаване и предаване на поръчки съгласно условията, установени в член 3, държавите-членки могат да разрешават на компетентния орган да делегира административни, подготвителни или спомагателни задачи, които са свързани с даването на разрешително в съответствие с условията, установени в член 48, параграф 2.

Член 6

Обхват на разрешителното

1. Държавата-членка по произход гарантира, че в разрешителното са определени инвестиционните услуги или дейности, които инвестиционната фирма може да предоставя или извършва. Разрешителното може да обхваща една или повече спомагателни услуги, изложени в раздел Б от приложение I. Разрешително не се дава единствено за предоставянето на спомагателни услуги.

2. Инвестиционна фирма, която кандидатства за разрешение, за да разшири стопанската си дейност с инвестиционни услуги или дейности или със спомагателни услуги, които не са предвидени към момента на първоначалното разрешение, подава искане за разширяване на разрешителното си.

3. Разрешителното е валидно в рамките на Общността и позволява на инвестиционната фирма да предоставя разрешените услуги или да извършва разрешените дейности в рамките на Общността – чрез установяването на клон или свободното предоставяне на услуги.

Член 7

Процедури за издаване на разрешение и отказване на искания за разрешение

1. Компетентният орган не издава разрешително до момента, до който напълно не е удовлетворен от изпълнението на всички изисквания от кандидата съгласно разпоредбите, приети с настоящата директива.

2. Инвестиционната фирма предоставя всякаква информация, включително програма за операциите, която излага, *inter alia*, видовете планирана стопанска дейност и организационната структура, необходима, за да може компетентният орган да се увери, че инвестиционната фирма е създала изискваните към момента на първоначалното разрешение условия за изпълнението на задълженията си съгласно разпоредбите на тази глава.

3. Кандидатът се информира в рамките на шест месеца от подаването на пълната молба дали е издадено разрешително.

Член 8

Отнемане на разрешения

Компетентният орган може да отнеме разрешителното, издадено на инвестиционна фирма, когато тази инвестиционна фирма:

- (а) не използва разрешителното в рамките на 12 месеца, изрично се отказва от разрешението или не е предоставила никакви инвестиционни услуги или не е извършила никаква инвестиционна дейност за предходните шест месеца, освен ако в такива случаи засегнатата държава-членка не е предвидила за разрешителното да става невалидно;
- (б) е получила разрешителното чрез фалшиви твърдения или чрез всякакви други незаконни средства;
- (в) не продължава да изпълнява условията, при които е било дадено разрешителното, такива като условията, изложени в Директива 93/6/ЕИО;
- (г) грубо и системно нарушава разпоредбите, приети с настоящата директива, които регулират условията за опериране на инвестиционни фирми;
- (д) попада в някой от случаите, когато националното право предвижда отнемане по отношение на въпроси, които са извън обхвата на настоящата директива,.

Член 9

Лица, които фактически управляват стопанската дейност

1. Държавите-членки изискват от лицата, които действително управляват стопанската дейност на инвестиционна фирма, да имат достатъчно добра репутация и да са с достатъчен опит за осигуряване на солидното и разумно управление на инвестиционната фирма.

Когато пазарният оператор, кандидатстващ за разрешение за управление на МТС, и лицата, които действително управляват стопанската дейност на МТС, са едни и същи с тези, които действително управляват стопанската дейност на регулиран пазар, тези лица се считат като изпълняващи изискванията, установени в първата алинея.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционната фирма да уведомява компетентния орган за всякакви промени в нейното ръководство, заедно с всяка информация, необходима за оценката дали новият персонал, назначен да ръководи фирмата, е с достатъчно добра репутация и с достатъчен опит.

3. Компетентният орган отказва разрешително, ако не е убеден, че лицата, които фактически ще управляват стопанската дейност на инвестиционната фирма, са с достатъчно добра репутация и с достатъчен опит, или ако са налице обективни и очевидни причини да се счита, че предложените промени в ръководството на фирмата представляват заплаха за нейното солидно и разумно управление.

4. Държавите-членки изискват управлението на инвестиционните фирми да се осъществява най-малко от две лица, които изпълняват изискванията, определени в параграф 1.

Като изключение от първа алинея държавите-членки могат да издадат разрешително на инвестиционни фирми, които са физически лица, или на инвестиционни фирми, които са юридически лица, управлявани от едно-единствено физическо лице в съответствие с техните учредителни правила и националното право. Въпреки това държавите-членки изискват да са налице алтернативни разпоредби, които осигуряват солидното и разумно управление на тези инвестиционни фирми.

Член 10

Акционери и членове с квалифицирани участия

1. Компетентните органи не разрешават изпълнението на инвестиционни услуги или дейности от инвестиционна фирма, без да са информирани за самоличността на акционерите или членовете, независимо от това дали са преки или непреки, физически или юридически лица, които имат квалифицирани участия, както и за размерите на тези участия.

Компетентните органи отказват разрешение, ако имайки предвид нуждата от осигуряване на солидно и разумно управление на инвестиционната фирма, не са убедени, доколко акционерите или членовете, които имат квалифицирани участия, са подходящи.

Когато между инвестиционната фирма и други физически или юридически лица съществуват тесни връзки, компетентният орган издава разрешително, само ако тези връзки не възпрепятстват ефективното упражняване на надзорните функции на компетентния орган.

2. Компетентният орган отказва разрешение, ако законовите, подзаконовите и административните разпоредби на трета страна, регулиращи едно или повече физически лица или юридически лица, с които предприятието има тесни връзки, или затрудненията при тяхното прилагане възпрепятстват ефективното упражняване на неговите надзорни функции.

3. Държавите-членки изискват от всяко физическо или юридическо лице, което възнамерява да придобие или да продаде пряко или непряко квалифицирано участие в инвестиционна фирма, първо да уведомява компетентния орган за размера на резултиращото участие в съответствие с втора алинея. По същия начин от тези лица се изисква да уведомяват компетентния орган, ако възнамеряват да увеличат или да намалят квалифицираното си участие, вследствие на което, съотношението на правата на глас или на капитала, който те държат, би достигнало, спаднало под или надхвърлило 20%, 33% или 50%, или инвестиционната фирма би станала или би престанала да бъде тяхно дъщерно предприятие.

Без да се накърнява параграф 4 компетентният орган разполага с не повече от три месеца от датата на уведомлението за намерението за придобиване, предвидено в първа алинея, да възрази на това намерение, ако с оглед на нуждата от осигуряване на

солидното и разумно управление на инвестиционната фирма, той не е удовлетворен от годността на лицата, посочени в първа алинея. Ако компетентният орган не възрази на намерението, той може да определи срок за неговото изпълнение.

4. Ако придобиващият участие, посочено в параграф 3, е инвестиционна фирма, кредитна институция, застрахователно предприятие или дружество, управляващо ПКИПЦК, които имат разрешение в друга държава-членка, или е предприятието-майка на инвестиционна фирма, кредитна институция, застрахователно предприятие или дружество, управляващо ПКИПЦК, които имат разрешение в друга държава-членка, или е лице, което упражнява контрол върху инвестиционна фирма, кредитна институция, застрахователно предприятие или дружество, управляващо ПКИПЦК, които имат разрешение в друга държава-членка, и ако в резултат на това придобиване, предприятието би станало дъщерно предприятие на дъщерното дружество на придобиващия или би попаднало под негов контрол, оценката на придобиването е предмет на предварителни консултации, предвидени в член 60.

5. Държавите-членки изискват от инвестиционната фирма да информира без забавяне компетентния орган, ако на инвестиционната фирма ѝ станат известни всякакви придобивания или освобождавания на участия в нейния капитал, в резултат на което участията надвишават или падат под някой от праговете, посочени в първа алинея от параграф 3.

Поне веднъж годишно инвестиционните фирми информират компетентния орган също и за имената на акционерите и членовете, които притежават квалифицирани участия, и за размерите на тези участия, както например е видно от информацията от общите годишни събрания на акционерите и членовете или в резултат на изпълнението на разпоредбите, приложими към дружества, чиито прехвърлими ценни книжа са приети за търговия на регулиран пазар.

6. Държавите-членки изискват от компетентния орган да предприеме подходящи мерки за преустановяването на ситуации, в които влиянието, което упражняват лицата, посочени в първа алинея на параграф 1, е по всяка вероятност в разрез със солидното и разумно управление на инвестиционна фирма,.

Тези мерки могат да се състоят в искове за съдебни разпореждания и/или налагане на санкции на директорите или отговорните за ръководството, или суспендиране на упражняването на правата на глас, свързани с акциите, притежавани от въпросните акционери или членове.

Подобни мерки се вземат по отношение на лица, които не изпълняват задължението да предоставят предварителна информация във връзка с придобиването или увеличаването на квалифицираното участие. Ако независимо от възражението на компетентните органи е придобито участие, държавите-членки предвиждат или суспендиране на упражняването на съответните права на глас или невалидност на дадените гласове или възможност за тяхното анулиране, независимо от всякакви други санкции, които приемат.

Член 11

Членство в разрешена Схема за обезщетяване на инвеститори

Компетентният орган проверява дали всеки субект, който кандидатства за разрешително като инвестиционна фирма, изпълнява към момента на разрешението задълженията си съгласно Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 март 1997 г. относно схемите за компенсиране на инвеститори ⁽²¹⁾.

Член 12

Осигуряване на първоначален капитал

Държавите-членки гарантират, че компетентните органи не издават разрешително, докато инвестиционната фирма не разполага с достатъчен първоначален капитал в съответствие с изискванията на Директива 93/6/ЕИО по отношение на характера на въпросната инвестиционна услуга или дейност.

До ревизията на Директива 93/6/ЕИО, за инвестиционните фирми по смисъла на член 67 важат капиталовите изисквания, които са определени в този член.

Член 13

Организационни изисквания

1. Държавата-членка по произход изисква от инвестиционната фирма да изпълнява организационните изисквания, изложени в параграфи от 2 до 8.
2. Инвестиционната фирма формира адекватни политики и процедури, които са достатъчни да гарантират изпълнението от фирмата, включително от нейните ръководители, служители и обвързани агенти, на задълженията съгласно разпоредбите на настоящата директива, както и подходящите правила, регулиращи персоналните сделки, извършвани от тези лица.
3. Инвестиционната фирма поддържа и осъществява ефективни организационни и административни мерки с оглед предприемането на всички разумни стъпки за предотвратяването на конфликти на интереси, дефинирани в член 18, които по неблагоприятен начин засягат интересите на нейните клиенти.
4. Инвестиционната фирма предприема подходящи стъпки за осигуряване продължителността и регулярността на изпълнението на инвестиционни услуги и дейности. За тази цел инвестиционната фирма използва подходящи и съизмерими системи, ресурси и процедури.
5. Инвестиционната фирма гарантира, че предприема подходящи стъпки за избягването на неоправдан допълнителен оперативен риск, когато разчита на трето лице за изпълнението на оперативните функции, критични за непрекъснатото и удовлетворително предоставяне на услуги на клиентите и изпълнение на инвестиционни дейности. Пренасянето на важни оперативни функции не може да бъде

²¹ ОВ № L 84, 26.3.1997 г., стр. 22.
32004L0039.doc- редактиран

предприемано по начин, който уврежда съществено качеството на вътрешния контрол и способността на надзорника да наблюдава изпълнението на всички задължения на фирмата.

Инвестиционната фирма разполага с надлежни административни и счетоводни процедури, механизми за вътрешен контрол, ефективни процедури за оценка на риска и ефективни контролни и защитни мерки за системите за обработка на информацията.

6. Инвестиционната фирма осигурява съхранението на архивите на всички услуги и предприеманите от нея сделки, достатъчни, за да направят възможно за компетентния орган да наблюдава съблюдаването на изискванията съгласно настоящата директива, и по-специално да гарантират, че инвестиционната фирма е изпълнила всички задължения по отношение на клиентите или потенциалните клиенти.

7. Инвестиционната фирма взема адекватни мерки, когато влага финансови инструменти, принадлежащи на клиенти, за защитата на правата на собственост на клиентите, особено в случай на несъстоятелност на инвестиционната фирма, и за предотвратяване използването на инструменти на клиента за собствена сметка, освен с изричното съгласие на клиента.

8. Инвестиционната фирма взема адекватни мерки, когато влага средства, които принадлежат на клиенти, за защитата на правата на клиентите и, с изключение в случай на кредитни институции, за предотвратяване използването на средства на клиента за собствена сметка.

9. В случай на клонове на инвестиционни фирми, компетентният орган на държава-членка, в която е разположен клонът, налага задължението, установено в параграф 6 по отношение на предприети от този клон сделки, без да се накърнява възможността на компетентния орган на държавата-членка по произход на инвестиционната фирма да има пряк достъп до архивите.

10. С оглед да се вземат предвид техническите развития на финансовите пазари и да се осигури унифицирано прилагане на параграфи от 2 до 9, Комисията приема в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура мерки, определящи конкретните организационни изисквания, които да бъдат наложени на инвестиционните фирми, извършващи преки инвестиционни услуги и/или дейности и спомагателни услуги или комбинация от двете.

Член 14

Процес на извършване и финализиране на сделките на МТС

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми или пазарните оператори, които управляват МТС, в допълнение към изпълнението на изискванията, определени в член 13, да създават прозрачни и недискреционни правила и процедури за справедливо и коректно търгуване, както и да създават обективни критерии за ефективното изпълнение на поръчки.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми или пазарните оператори, които управляват МТС, да създават прозрачни правила относно критериите за определяне на финансовите инструменти, които могат да бъдат търгувани в рамките на техните системи.

Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми или пазарните оператори, които управляват МТС, когато е приложимо, да предоставят или да осигуряват достъп до информация, която е налична в достатъчна степен за обществеността и позволява на нейните потребители да формират инвестиционно решение, като се вземат предвид характера на потребителите и типовете търгувани инструменти.

3. Държавите-членки гарантират, че членове 19, 21 и 22 не са приложими към сделките, които са сключени съгласно правилата, регулиращи МТС, между нейните членове или участници или между МТС и нейните членове или участници във връзка с използването на МТС. Членовете или участниците в МТС, обаче съблюдават задълженията, които са предвидени в членове 19, 21 и 22 по отношение на техните клиенти, когато изпълняват поръчките им в рамките на МТС, действайки от името на клиентите си.

4. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми или пазарните оператори, управляващи МТС, да създават и поддържат прозрачни правила, базиращи се на обективни критерии, регулиращи достъпа до системата. Тези правила съблюдават условията, определени в член 42, параграф 3.

5. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми или пазарните оператори, управляващи МТС, ясно да информират нейните потребители за техните отговорности за сетълмента на сделките, изпълнявани чрез тази система. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми или пазарните оператори, управляващи МТС, да имат налице необходимите условия за улесняване на ефективния сетълмент на сделките, сключени в рамките на МТС.

6. Когато прехвърлима ценна книга, която е приета за търговия на регулиран пазар, се търгува също и на МТС без съгласието на емитента, емитентът няма каквото и да е било задължение, свързано с първоначалното, текущото или *ad hoc* публикуване на финансова информация по отношение на тази МТС.

7. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми или пазарните оператори, управляващи МТС, незабавно да изпълняват всяко указание на техния компетентен орган съгласно член 50, параграф 1 да суспендират или отстраняват финансов инструмент от търговията.

Член 15

Отношения с трети страни

1. Държавите-членки информират Комисията за всякакви затруднения от общ характер, които срещат техните инвестиционни фирми при учредяването си или предоставянето на инвестиционни услуги и/или извършването на инвестиционни дейности в която и да е трета страна.

2. Когато Комисията установи, на базата на предоставената ѝ информация съгласно параграф 1, че трета страна не предоставя на инвестиционните фирми от Общността ефективен пазарен достъп, в сравнение с този, даден от Комисията на инвестиционните фирми от тази трета страна, то Комисията може да представи предложения пред Съвета за съответстващ мандат за водене на преговори с цел получаването на сравними конкурентни възможности за инвестиционните фирми от Общността. Съветът действа с квалифицирано мнозинство.

3. Когато Комисията установи, на базата на предоставената ѝ информация съгласно параграф 1, че на инвестиционните фирми от Общността не се дава национално третиране в трета страна, което предоставя същите конкурентни възможности, каквито са налице за местните инвестиционни фирми, както и не са изпълнени условията за ефективен пазарен достъп, то Комисията може да инициира преговори с цел коригиране на ситуацията.

При обстоятелствата, посочени в първата алинея, Комисията може да реши в съответствие с член 64, параграф 2 по всяко време и в допълнение на инициирането на преговорите, че компетентните органи на държавите-членки трябва да ограничат или да суспендират решенията си относно нерешени искания или бъдещи искания за разрешение и придобиване на участия чрез преки или непреки предприятия-майки, регулирани от правото на въпросната трета страна. Тези ограничения или суспендирания не могат да бъдат прилагани към създаването на дъщерни дружества от инвестиционни фирми, които имат надлежно разрешение в Общността или от техните дъщерни дружества, или към придобиването от тези фирми или дъщерни дружества на участия в инвестиционни фирми от Общността. Продължителността на тези мерки не може да надвишава три месеца.

Преди края на тримесечния период, посочен във втора алинея, и в светлината на резултатите от преговорите, Комисията може да реши, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, да разшири тези мерки.

4. Когато Комисията установи, че е налице една от ситуациите, посочени в параграфи 2 и 3, по нейно искане държавите-членки я информират:

(а) за всяко приложение на разрешението на която и да е фирма, която е пряко или непряко дъщерно предприятие на предприятие-майка, регулирано от правото на въпросната трета страна;

(б) кога са уведомени в съответствие с член 10, параграф 3, че това предприятие-майка възнамерява да придобие участие в инвестиционна фирма от Общността, вследствие на което последната би станала негово дъщерно предприятие.

Задължението за предоставяне на информация отпада, когато бъде постигнато споразумение с въпросната трета страна или когато се преустанови прилагането на мерките, посочени във втора и трета алинея на параграф 3.

5. Мерките, които се предприемат съгласно този член, съблюдават задълженията на Общността по всякакви международни споразумения, двустранни или многостранни,

които регулират предприемане или осъществяването на стопанската дейност от инвестиционните фирми.

ГЛАВА II

УСЛОВИЯ ЗА ОПЕРИРАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ФИРМИ

Раздел 1 Общи разпоредби

Член 16

Регулярен преглед на условията за първоначално разрешение

1. Държавите-членки изискват от инвестиционна фирма, която има разрешение на тяхната територия, винаги да съблюдава условията за първоначалното разрешение, определени в глава I на този раздел.
2. Държавите-членки изискват от компетентните органи да създават подходящи методи за мониторинг на изпълнението на задължението на тези инвестиционни фирми съгласно параграф 1. Те изискват от инвестиционните фирми да уведомяват компетентните органи за всякакви съществени изменения на условията за първоначалното разрешение.
3. В случай на инвестиционни фирми, които предоставят само инвестиционни консултации, държавите-членки могат да разрешават на компетентния орган да делегира административни, подготвителни и спомагателни задачи, свързани с прегледа на условията за първоначалното разрешение в съответствие с условията, определени в член 48, параграф 2.

Член 17

Общо задължение по отношение на текущия надзор

1. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи наблюдават дейността на инвестиционните фирми, за да оценяват изпълнението на оперативните условия, предвидени в настоящата директива. Държавите-членки гарантират, че подходящите мерки са налице, за да направят възможно за компетентните органи да получават необходимата информация за оценка на изпълнението на тези задължения от инвестиционните фирми.
2. В случай на инвестиционни фирми, които предоставят само инвестиционни консултации, държавите-членки могат да разрешават на компетентния орган да делегира административни, подготвителни или спомагателни задачи, свързани с регулярния мониторинг на оперативните изисквания в съответствие с условията, определени в член 48, параграф 2.

Член 18
Конфликт на интереси

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да предприемат всички подходящи стъпки за идентифициране на конфликти на интереси между тях, включително техните ръководители, работници или служители и обвързани агенти, или всяко лице, пряко или непряко свързано с тях чрез упражняването на контрол, и техните клиенти или между един клиент и друг, които възникват в процеса на предоставяне на всякакви инвестиционни и спомагателни услуги или комбинации от тях.
2. Когато организационните или административните мерки, предприемани от инвестиционна фирма в съответствие с член 13, параграф 3 за уреждането на конфликти на интереси, не са достатъчни да гарантират, че ще бъдат предотвратени рисковете от накърняване на интересите на клиенти, то инвестиционната фирма разкрива по ясен начин общия характер и/или източниците на конфликт на интереси.
3. С оглед да се вземат предвид техническите развития на финансовите пазари и да се осигури унифицирано прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки за:
 - (а) определяне на очакваните стъпки, които могат да бъдат предприети по съответния начин от инвестиционните фирми за идентифициране, предотвратяване, управление и/или разкриване на конфликти на интереси, когато се предоставят различни инвестиционни и спомагателни услуги и комбинации от тях,
 - (б) за създаване на подходящи критерии за определяне на видовете конфликти на интереси, чието съществуване може да накърнява интересите на клиентите или потенциалните клиенти на инвестиционна фирма.

Раздел 2
Разпоредби за гарантиране защитата на инвеститорите

Член 19
Задължения при предоставянето на инвестиционни услуги на клиенти

1. Държавите-членки изискват от инвестиционната фирма, когато предоставя на клиенти инвестиционни услуги и/или, когато е подходящо, спомагателни услуги, да действа честно, коректно и професионално във възможно най-добрия интерес на нейните клиенти и да изпълнява, по-специално, принципите, изложени в параграфи от 2 до 8.
2. Всяка информация, включително маркетингови съобщения, адресирани от инвестиционната фирма до клиенти или потенциални клиенти, е коректна, ясна и не е подвеждаща. Маркетинговите съобщения са ясно идентифицируеми като такива.
3. Подходяща информация се предоставя в пълна форма на клиенти или потенциални клиенти за:

- инвестиционната фирма и нейните услуги,
 - финансовите инструменти и предложените инвестиционни стратегии; тя следва да включва подходящи указания и предупреждения за рисковете, свързани с инвестиции в тези инструменти или по отношение на конкретни инвестиционни стратегии,
 - местата за изпълнение, и
 - разходите и спомагателните разноски,
- така че те да могат да разберат по подходящ начин характера и рисковете на инвестиционната услуга и специфичния тип финансов инструмент, който се предлага, и впоследствие да вземат инвестиционни решения на основа на информацията. Тази информация може да бъде предоставяна в стандартизиран формат.

4. Когато инвестиционната фирма предоставя инвестиционни консултации или извършва управление на портфейла, тя получава необходимата информация относно знанията и опита на клиента или потенциалния клиент в инвестиционната област, съответстващи на специфичния тип продукт или услуга, неговия финансов статус и инвестиционните му цели, така че да направи възможно за фирмата да препоръча на клиента или потенциалния клиент инвестиционните услуги и финансовите инструменти, които са подходящи за него.

5. Държавите-членки гарантират, че инвестиционните фирми, когато предоставят инвестиционни услуги, различни от тези, посочени в параграф 4, искат от клиента или потенциалния клиент да предостави информация за неговите знания и опит в инвестиционната област, съответстващи на специфичния тип продукт или услуга, които се предлагат или търсят, така че да направи възможно за инвестиционната фирма да оцени дали планираната инвестиционна услуга или продукт са подходящи за клиента.

В случай, когато инвестиционна фирма счита, въз основа на получената съгласно предишната алинея информация, че продуктът или услугата не са подходящи за клиента или потенциалния клиент, инвестиционната фирма предупреждава клиента или потенциалния клиент. Това предупреждение може да бъде предоставяно в стандартизиран формат.

В случаите, в които клиентът или потенциалният клиент избира да не предостави посочената в първа алинея информация или предоставя недостатъчна информация относно неговите знания и опит, инвестиционната фирма предупреждава клиента или потенциалния клиент, че това решение няма да позволи на фирмата да определи дали планираната услуга или продукт са подходящи за него. Това предупреждение може да бъде предоставяно в стандартизиран формат.

6. Държавите-членки разрешават на инвестиционните фирми, когато предоставят инвестиционни услуги, които се състоят само в изпълнение и/или приемане и предаване на поръчки клиенти със или без спомагателни услуги, да предоставят тези инвестиционни услуги на техните клиенти без да е необходимо да получават

информацията или да извършват оценката, както е предвидено в параграф 5, когато са изпълнени всички следни условия:

- горните услуги се отнасят за акции, приети за търговия на регулиран пазар или на еквивалентен пазар на трета страна, парични пазарни инструменти, облигации или други форми на секюритизиран дълг (с изключение на тези облигации или секюритизиран дълг, които включват дериват), ПКИПЦК и други некомплексни финансови инструменти. Пазар на трета страна се счита за еквивалентен на регулиран пазар, ако изпълнява изискванията, равни на тези, определени съгласно дял III. Комисията публикува списък с пазарите, които следва да бъдат считани като еквивалентни. Този списък се актуализира периодично,

- услугата е предоставена по инициатива на клиента или потенциалния клиент,

- клиентът или потенциалният клиент е ясно информиран, че при предоставянето на тази услуга от инвестиционната фирма не се изисква да оценява уместността на инструмента или на предоставената или предлаганата услуга и че поради това той няма да се възползва от защитата на съответните правила за осъществяване на стопанска дейност; това предупреждение може да бъде предоставяно в стандартизиран формат,

- инвестиционната фирма изпълнява задълженията си съгласно член 18.

7. Инвестиционната фирма създава архиви, които включват документа или документите, съгласувани между фирмата и клиента и определящи правата и задълженията на страните, както и другите условия, при които фирмата ще предоставя услуги на клиента. Правата и задълженията на страните по договора могат да бъдат инкорпорираны чрез позоваване на други документи или правни текстове.

8. Клиентът трябва да получава от инвестиционната фирма адекватни отчети за услугите, предоставяни на нейните клиенти. Тези отчети включват, когато е приложимо, свързаните със сделките разходи и предприетите услуги от името на клиента.

9. В случаите, когато инвестиционната услуга е предложена като част от финансов продукт, който вече е предмет на други разпоредби на законодателството на Общността или общите европейски стандарти, свързани с кредитни институции и потребителски кредити по отношение на оценка на риска на клиенти и/или информационни изисквания, тази услуга няма да бъде допълнително предмет на задълженията, изложени в този член.

10. С оглед да се осигури необходимата защита на инвеститорите и унифицирано прилагане на параграфи от 1 до 8, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки за осигуряване изпълнението от инвестиционните фирми на принципите, изложени в него, когато предоставят инвестиционни или спомагателни услуги на клиентите си. Тези мерки вземат предвид:

- (а) характера на услугата(ите), предлагани или предоставени на клиента или потенциалния клиент, имайки предвид типа, предмета, размера и честотата на сделките;

(б) характера на финансовите инструменти, които се предлагат или се разглеждат;

(в) непрофесионалния или професионалния характер на клиента или потенциалните клиенти.

Член 20

Предоставяне на услуги чрез посредничеството на друга инвестиционна фирма

Държавите-членки разрешават на инвестиционната фирма, която получава указания за изпълнението на инвестиционни или спомагателни услуги от името на клиент чрез посредничеството на друга инвестиционна фирма, да разчита на информация на клиента, предавана от последната фирма. Инвестиционната фирма, която посредничи при указанията, ще остане отговорна за пълнотата и точността на предаваната информация.

Инвестиционната фирма, която получава указание да предприеме услуги от името на клиент по този начин, може да разчита на всякакви препоръки по отношение на услугата или сделката, които са предоставени на клиента от друга инвестиционна фирма. Инвестиционната фирма, която посредничи при указанията, ще остане отговорна за уместността по отношение на клиента на предоставените препоръки или консултации.

Инвестиционната фирма, която получава указания за клиенти или поръчки чрез посредничеството на друга инвестиционна фирма, остава отговорна за извършването на услугата или сключването на сделката, базиращи се на всяка релевантна информация или препоръка съгласно съответните разпоредби на този дял.

Член 21

Задължение за изпълнение на поръчки при най-благоприятни условия за клиента

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми, когато изпълняват поръчки, да предприемат всички необходими стъпки за получаването на възможно най-добрия резултат за клиентите си, като вземат предвид цената, разходите, скоростта, вероятността за изпълнение и сетълмент, размера, характера и всяко друго съображение, съответстващо на изпълнението на поръчката. Когато обаче е налице специфично указание от клиента, инвестиционната фирма изпълнява поръчката, като следва това специфично указание.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да създават и прилагат ефективни мерки за изпълнението на параграф 1. По-специално държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да формират и прилагат политика за изпълнение на поръчки, която прави възможно получаването на най-добрия резултат за поръчките на техните клиенти в съответствие с параграф 1.

3. Политиката за изпълнението на поръчки включва по отношение на всеки клас инструменти информация за различните места, където инвестиционната фирма изпълнява поръчките на клиентите си и факторите, които засягат избора на място за изпълнение. Тя включва поне тези места, които позволяват на инвестиционната фирма да получава трайно възможно най-добрия резултат за изпълнението на поръчките на клиенти.

Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да предоставят подходяща информация на техните клиенти за политиката си за изпълнението на поръчки. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да получават предварителното съгласие на техните клиенти за политиката на изпълнение.

Когато политиката за изпълнението на поръчки предвижда възможността, поръчките на клиентите да могат да бъдат изпълнявани извън регулиран пазар или МТС, държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да информират по-специално клиентите си за тази възможност. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да получават предварително изрично съгласие на клиентите си преди да пристъпят към изпълнение на поръчките им извън регулиран пазар или МТС. Инвестиционните фирми могат да получат това съгласие или под формата на общо споразумение или по отношение на индивидуалните сделки.

4. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да наблюдават ефективността на мерките си за изпълнение на поръчки и на политиката за изпълнение, за да идентифицират и, когато е подходящо, да коригират каквито и да е недостатъци. По-специално те регулярно оценяват дали местата за изпълнение, включени в политиката за изпълнение на поръчки, осигуряват възможно най-добрия резултат за клиента и дали е необходимо да направят промени в мерките си за изпълнение. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да уведомяват клиентите за всякакви съществени промени в мерките им за изпълнение на поръчки или политиката за изпълнение.

5. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да са способни да демонстрират на техните клиенти, по тяхно искане, че са изпълнили поръчките им в съответствие с фирмената политика за изпълнение.

6. С оглед да се осигури необходимата защита на инвеститорите, коректното и надлежно функциониране на пазарите, както и да се осигури унифицирано прилагане на параграфи 1, 3 и 4, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, изпълнителни мерки относно:

(а) критериите за определяне на относителната важност на различните фактори, които съгласно параграф 1 могат да бъдат взети предвид за определянето на възможно най-добрия резултат, като се съобрази размера и типа на заявката и непрофесионалния или професионалния характер на клиента;

(б) факторите, които могат да бъдат взети предвид от инвестиционна фирма, когато преразглежда мерките си за изпълнение и обстоятелствата, при които промени на тези мерки могат да бъдат подходящи. По-специално факторите за определяне на местата,

които позволяват на инвестиционните фирми да получават трайно възможно най-добрия резултат за изпълнението на поръчките на клиенти;

(в) характера и обхвата на информацията, която се предоставя на клиентите за политиките им за изпълнение съгласно параграф 3.

Член 22

Правила за обработка на поръчки на клиенти

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми, които имат разрешение да изпълняват поръчки от името на клиенти, да прилагат процедури и мерки, които осигуряват надлежно, коректно и експедитивно изпълнение на поръчките на клиенти, съотносимо към други поръчки на клиенти или към търговските интереси на инвестиционната фирма.

Тези процедури или мерки позволяват изпълнението на поръчки на клиенти, които са сравними по друг начин, съобразно момента на тяхното получаване от инвестиционната фирма.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми, в случай на ограничени поръчки на клиенти по отношение на приети за търговия на регулиран пазар акции, които не са изпълнени веднага съобразно преобладаващите пазарни условия, да предприемат мерки, доколкото клиентът изрично не даде друго указание, за улесняване възможно най-бързото изпълнение на тази поръчка като оповестяват веднага ограничената поръчка на клиента по начин, който е най-лесно достъпен за другите участници на пазара. Държавите-членки могат да решат, че инвестиционните фирми изпълняват това задължение чрез предаването на ограничената поръчка на клиента на регулиран пазар и/или МТС. Държавите-членки предвиждат възможността за компетентните органи да отменят задължението да оповестяват ограничена поръчка, която е голяма по размер в сравнение с нормалния пазарен размер, определен в член 44, параграф 2.

3. С оглед да се гарантира, че мерките за защитата на инвеститорите и коректното и надлежно функциониране на пазарите отчитат техническото развитие на финансовите пазари, както и да се осигури унифицирано прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които дефинират:

(а) условията и характера на процедурите и мерките, които резултират в надлежно, коректно и експедитивно изпълнение на поръчките на клиенти, и ситуациите или типовете сделки, за които инвестиционните фирми по подходящ начин могат да се отклонят от надлежното изпълнение, за да постигнат по-благоприятни условия за клиентите;

(б) различните методи, чрез които инвестиционна фирма може да се счита като изпълнила задължението си да оповестява на пазара ограничени поръчки на клиенти, които не могат да бъдат изпълнени веднага.

Член 23

Задължения на инвестиционните фирми, когато назначават обвързани агенти

1. Държавите-членки могат да разрешават на инвестиционната фирма да назначава обвързани агенти за целите на промоцирането на услуги на инвестиционната фирма, насърчаването на стопанската дейност или получаването на поръчки от клиенти или потенциални клиенти и предаването им, пласирането на финансови инструменти и предоставянето на консултации по отношение на тези финансови инструменти и услуги, предлагани от инвестиционната фирма

2. Държавите-членки изискват, когато инвестиционна фирма реши да назначи обвързан агент, тя да остане напълно и безусловно отговорна за всяко действие или пропуск от страна на обвързания агент, когато той действа от името на фирмата.

Държавите-членки изискват от инвестиционната фирма да гарантира, че обвързаният агент разкрива качеството, в което действа, и фирмата, която представлява, когато се обвързва или преди да търгува с всеки клиент или потенциален клиент.

Държавите-членки могат да разрешават, в съответствие с член 13, параграфи 6, 7 и 8, на обвързаните агенти, които са регистрирани на тяхната територия, да управляват парични средства на клиенти и/или финансови инструменти от името и на изключителната отговорност на инвестиционната фирма, за която действат на тяхната територия, или в случай на трансгранична операция, на територията на държавата-членка, която разрешава на обвързания агент да управлява парични средства на клиенти.

Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да наблюдават дейността на техните обвързани агенти, за да гарантират продължаване съблюдаването от тях на настоящата директива, когато действат чрез обвързани агенти.

3. Държавите-членки, които решават да разрешат на инвестиционните фирми да назначават обвързани агенти, създават публичен регистър. Обвързаните агенти се регистрират в публичния регистър в държавата-членка, където са установени.

Когато държавата-членка, в която е установен обвързаният агент, реши, в съответствие с параграф 1, да не разрешава на инвестиционни фирми, които имат разрешение от компетентните органи да назначават обвързани агенти, то тези обвързани агенти се регистрират при компетентния орган на държавата-членка по произход на инвестиционната фирма, от чието име действат.

Държавите-членки гарантират, че обвързаните агенти са вписани в публичния регистър, само ако е установено, че те са с достатъчно добра репутация и притежават подходящи общи, търговски и професионални знания, така че да могат да съобщават коректно всяка съответна информация относно предложената услуга на клиента или потенциалния клиент.

Държавите-членки могат да решат инвестиционните фирми да удостоверяват дали обвързаните агенти, които са назначили, са с достатъчно добра репутация и притежават знанията, посочени в трета алинея.

Регистърът се актуализира периодично. Той е на разположение на обществеността за извършването на справки.

4. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми, които назначават обвързани агенти, да предприемат адекватни мерки с оглед избягване на всякакво негативно влияние, което дейностите на обвързания агент, които не са обхванати от настоящата директива, биха могли да имат върху дейностите, извършвани от обвързания агент от името на инвестиционната фирма.

Държавите-членки могат да разрешават на компетентните органи да си сътрудничат с инвестиционните фирми и кредитните институции, техните асоциации и други субекти при регистрирането на обвързаните агенти и при мониторинга на изпълнението от обвързаните агенти на изискванията на параграф 3. По-специално обвързаните агенти могат да бъдат регистрирани от инвестиционна фирма, кредитна институция или техните асоциации и други субекти под надзора на компетентния орган.

5. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да назначават само обвързани агенти, вписани в публичните регистри, които са посочени в параграф 3.

6. Държавите-членки могат да приемат по-строги изисквания от изложените в този член или да добавят други изисквания за обвързаните агенти, регистрирани под тяхната юрисдикция.

Член 24

Сделки с подходящи контрагенти

1. Държавите-членки гарантират, че инвестиционните фирми, които имат разрешение да изпълняват поръчки от името на клиенти и/или да търгуват за собствена сметка и/или да получават и предават поръчки, могат да извършват или да встъпват в сделки с подходящи контрагенти, без да бъдат задължени да спазват задълженията съгласно членове 19, 21 и 22, параграф 1 по отношение на тези сделки или по отношение на всяка допълнителна услуга, която е пряко свързана с тези сделки.

2. Държавите-членки признават като подходящи контрагенти за целите на този член инвестиционни фирми, кредитни институции, застрахователни компании, ПКИПЦК и техните управляващи дружества, пенсионни фондове и техните управляващи дружества, други финансови институции, които имат разрешение или са регулирани от законодателството на Общността или от националното право на държава-членка, както и предприятия, за които се прилага изключение при прилагането на настоящата директива съгласно член 2, параграф 1, к) и л), правителства и техните съответни служби, включително публични органи, които търгуват с публичен дълг, централни банки и супранационални организации.

Класифицирането като подходящ контрагент съгласно първа алинея няма да накърнява правото на тези субекти да искат, или в обща форма или за всяка отделна сделка, третиране като клиенти, чиято стопанска дейност с инвестиционната фирма е предмет на членове 19, 21 и 22.

3. Държавите-членки могат да признават като подходящи контрагенти също и други предприятия, които изпълняват предварително определените пропорционални изисквания, включително количествени прагове. В случай на сделка, при която бъдещите контрагенти са под различни юрисдикции, инвестиционната фирма се съобразява със статута на другото предприятие, както е определено от правото или мерките на държавата-членка, в която е установено това предприятие.

Държавите-членки гарантират, че инвестиционната фирма, когато встъпва в сделки с тези предприятия в съответствие с параграф 1, получава изричното потвърждение от евентуалния контрагент, че е съгласен да бъде третиран като подходящ контрагент. Държавите-членки разрешават на инвестиционната фирма да получава това потвърждение или под формата на общо споразумение или за всяка отделна сделка.

4. Държавите-членки могат да признават като подходящи контрагенти субекти на трети страни, еквивалентни на тези категории субекти, които са упоменати в параграф 2.

Държавите-членки могат също да признават като подходящи контрагенти предприятия на трети страни, подобни на тези, които са упоменати в параграф 3, при същите условия и при изпълнението на същите изисквания, определени в параграф 3.

5. С оглед осигуряване на унифицирано прилагане на параграфи 2, 3 и 4 и в светлината на променящата се пазарна практика, както и да се улесни ефективното функциониране на единния пазар, Комисията може да приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които дефинират:

(а) процедурите за искане на третиране като клиенти съгласно параграф 2;

(б) процедурите за получаване на изричното потвърждение от бъдещите контрагенти съгласно параграф 3;

(в) предварително определените пропорционални изисквания, включително количествените прагове, които биха позволили на предприятието да бъде считано като подходящ контрагент съгласно параграф 3.

Раздел 3

Прозрачност и интегритет на пазара

Член 25

Задължение за поддържане на интегритета на пазара, съобщаване на сделките и поддържане на архиви

1. Без да се накърнява разпределението на отговорностите за прилагане на разпоредбите на Директива на Европейския парламент и на Съвета 2003/6/ЕО от 28 януари 2003 г. относно злоупотребата с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба) ⁽²²⁾, държавите-членки гарантират наличието на подходящи мерки, за да може компетентният орган да наблюдава дейността на

²² ОВ № L 96, 12.4.2003 г., стр. 16.
32004L0039.doc- редактиран

инвестиционните фирми, за да се осигури, че те действат честно, коректно и професионално и по начин, който насърчава интегритета на пазара.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми да предоставят на разположение на компетентния орган съответните данни за поне пет години, свързани с всички сделки с финансови инструменти, които те са извършили, независимо дали са за собствена сметка или от името на клиент. В случаите на сделки, които са извършени от името на клиенти, архивите съдържат цялата информация и подробности за самоличността на клиента, както и необходимата информация съгласно Директива на Съвета 91/308/ЕИО от 10 юни 1991 г. за предотвратяване използването на финансовата система за изпиране на пари ⁽²³⁾.

3. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми, които изпълняват сделки с всякакви финансови инструменти, приети за търговия на регулиран пазар, да отчитат подробностите за тези сделки пред компетентния орган възможно най-бързо и не по-късно от края на следващия работен ден. Това задължение се прилага, независимо дали тези сделки са извършени или не на регулиран пазар.

Компетентните органи създават в съответствие с член 58 необходимите мерки за осигуряване получаването на тази информация също и от компетентния орган на най-важния пазар по отношение на ликвидността на тези финансови инструменти.

4. Отчетите включват, по-специално подробности за имената и броя на купуваните или продаваните инструменти, количеството, датите и времето на изпълнението, както и цените на сделките и начините за идентифициране на засегнатите инвестиционни фирми.

5. Държавите-членки гарантират, че отчетите се представят пред компетентните органи или от самата инвестиционна фирма, трето лице, което действа от свое име, или от система за извършване или отчитане на сделки, одобрена от компетентния орган или от регулирания пазар или МТС, посредством които е била сключена сделката. В случаите, когато сделките се отчитат директно пред компетентния орган от регулиран пазар, МТС или от система за извършване или отчитане на сделки, одобрена от компетентния орган, определеното в параграф 3 задължение на инвестиционната фирма може да бъде отменено.

6. Когато в съответствие с член 32, параграф 7, отчетите, които са предвидени съгласно този член, се предават от компетентния орган на приемащата държава-членка, тя предава тази информация на компетентните органи на държавата-членка по произход на инвестиционната фирма, освен ако последните не решат, че не искат да получават тази информация.

7. С оглед осигуряването на мерки за защитата на интегритета на пазара, които да вземат предвид техническите развития на финансовите пазари и да осигурят унифицирано прилагане на параграфи от 1 до 5, Комисията може да приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които дефинират методите и мерките за отчитането на финансовите сделки, формата и съдържанието на

²³ ОВ № L 166, 28.6.1991 г., стр. 77. Директива, последно изменена от Директива на Европейския парламент и Съвета 2001/97/ЕО (ОВ № L 344, 28.12.2001 г., стр. 76).
32004L0039.doc- редактиран

тези отчети и критериите за дефинирането на релевантен пазар в съответствие с параграф 3.

Член 26

Мониторинг върху изпълнението на правилата на МТС и другите правни задължения

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми и пазарните оператори, управляващи МТС, да създават и поддържат ефективни мерки и процедури, релевантни за МТС, за осъществяването на регулярен мониторинг върху изпълнението на правилата му от неговите потребители. Инвестиционните фирми и пазарните оператори, управляващи МТС, извършват мониторинг на сделките, предприемани от техните потребители в рамките на системите им, с оглед идентифицирането на нарушения на тези правила, нарушаващи условията за търговия или поведение, които могат да представляват пазарна злоупотреба.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми и пазарните оператори, управляващи МТС, да отчетат пред компетентния орган съществените нарушения на нейните правила или нарушаващите условия за търговия или поведение, които могат да представляват пазарна злоупотреба. Държавите-членки изискват също от инвестиционните фирми и пазарните оператори, управляващи МТС, да предоставят съответната информация незабавно на органа, компетентен за разследването и съдебното преследване на пазарната злоупотреба, и да предоставят пълно съдействие на последния при разследването и съдебното преследване на пазарната злоупотреба, възникваща в рамките или чрез неговите системи.

Член 27

Задължение на инвестиционните фирми за публикуване на обвързващи котировки

1. Държавите-членки изискват от системните интернализатори на ценни книжа да публикуват обвързваща котировка на акциите, приети за търговия на регулиран пазар, за които те са системни интернализатори и за които има ликвиден пазар. В случай на акции, за които няма ликвиден пазар, системните интернализатори оповестяват пред техните клиенти котировките при поискване.

Разпоредбите на този член са приложими за системните интернализатори, когато търгуват с размери, които са над стандартния пазарен размер. Системните интернализатори, които търгуват само с размери, които са над стандартния пазарен размер, не са предмет на разпоредбите на този член.

Системните интернализатори могат да определят размера или размерите, с които те ще котират. За конкретна акция, всяка котировка включва обвързващо търгово предложение и/или офертна цена или цени за размер или размери, които биха могли да бъдат до стандартния пазарен размер за класа акции, към който принадлежи тази акция. Цената или цените отразяват също и преобладаващите пазарни условия за тази акция.

Акциите се групират в класове на база на средноаритметичната стойност на поръчките, изпълнявани на пазара на тази акция. Стандартният пазарен размер за всеки клас акции е размер, който представлява средноаритметичната стойност на поръчките, изпълнявани на пазара на акциите от всеки клас.

Пазарът на всяка акция се състои от всички поръчки, изпълнявани в Европейския съюз по отношение на тази акция, с изключение на тези, които са големи по размер в сравнение с нормалния пазарен размер за тази акция.

2. Компетентният орган на най-важния пазар по отношение на ликвидността за всяка акция, дефиниран в член 25, определя поне веднъж годишно, на база на средноаритметичната стойност на поръчките, изпълнявани на пазара по отношение на тази акция, класа на акциите, към който тя принадлежи. Тази информация се оповестява пред всички участници на пазара.

3. Системните интернализатори оповестяват регулярно котировките си по време на обичайните часове за извършването на сделки. Те са оправомощени да актуализират котировките си по всяко време. При изключителни условия на пазара, на тях им се разрешава да оттеглят котировките си.

Котировката се оповестява по начин, който е леснодостъпен за другите участници на пазара при подходящи търговски условия.

Системните интернализатори, като съблюдават разпоредбите, установени в член 21, изпълняват поръчките, които получават от непрофесионалните си клиенти във връзка с акциите, за които те са системни интернализатори, по котираните цени в момента на получаването на поръчката.

Системните интернализатори изпълняват поръчките, които получават от професионалните си клиенти във връзка с акциите, за които те са системни интернализатори, по котираната цена в момента на получаването на поръчката. Те могат обаче, в оправдани случаи, да изпълняват тези поръчки при по-добра цена, при условие, че последната попада в публикуваните рамки, които са близки до пазарните условия, и при условие, че поръчките са с размер, който е по-голям от обичайно предприемания размер от непрофесионален инвеститор.

В допълнение, системните интернализатори могат да изпълняват поръчки, които получават от своите професионални клиенти по цени, които са различни от котираните, без да е необходимо да отговарят на условията, определени в четвърта алинея, по отношение на сделките, при които изпълнението относно някои ценни книжа е част от една сделка, или по отношение на поръчките, които са предмет на условия, различни от настоящата пазарна цена.

Когато системен интернализатор, който има само една котировка или чиято най-висока котировка е по-ниска от стандартния пазарен размер, получава поръчка от клиент, която е с по-голям размер от размера при неговата котировка, но е по-нисък от стандартния пазарен размер, то той може да реши да изпълнява тази част от поръчката, която надвишава размера на котировката, при условие че се изпълнява по котираната цена, освен ако не е разрешено друго съгласно предходните две алинеи. Когато системен интернализатор котира при различни размери и получава поръчка между тези

размери, която избира да изпълнява, то той изпълнява поръчката по една от котираните цени в съответствие с разпоредбите на член 22, освен ако не е разрешено друго съгласно предходните две алинеи.

4. Компетентните органи проверяват:

(а) дали инвестиционните фирми регулярно актуализират търговите предложения и/или офертните цени, публикувани в съответствие с параграф 1, и дали поддържат цени, които отчитат преобладаващите пазарни условия;

(б) дали инвестиционните фирми изпълняват условията за подобряване на цените, определени в четвърта алинея на параграф 3.

5. На системните интернализатори се разрешава да вземат решение, въз основа на търговската си политика и по обективен и недискриминационен начин, на кои инвеститори ще дават достъп до котировките си. За тази цел те разполагат с ясни стандарти за регулирането на достъпа до котировките си. Системните интернализатори могат да откажат да встъпят или да не продължават деловите си отношения с инвеститори, въз основа на търговски съображения, такива като кредитният статус на инвеститора, рискът на контрагента и окончателният сетълмент на сделката.

6. С оглед да се ограничи риска от натрупване на множество сделки от един и същ клиент, на системните интернализатори се разрешава да ограничават по недискриминационен начин броя на сделките от същия клиент, в които те възнамеряват да встъпят при публикуваните условия. На тях им се разрешава също, по недискриминационен начин и в съответствие с разпоредбите на член 22, да ограничават общия брой на сделките от различни клиенти, изпълнявани едновременно, при условие, че това е допустимо само когато броят и/или обемът на поръчките, дадени от клиентите, значително надвишава нормата.

7. С оглед да се осигури унифицирано прилагане на параграфи от 1 до 6 по начин, който подпомага ефективното оценяване на акциите и максимизира възможността на инвестиционните фирми да постигат най-добрата сделка за техните клиенти, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които:

(а) определят критериите за прилагане на параграфи 1 и 2;

(б) дефинират критериите, определящи дали котировките се публикуват регулярно и са леснодостъпни, както и начините, по които инвестиционните фирми могат да изпълняват задължението си да публикуват котировките си, включващи следните възможности:

(i) чрез системата на който и да е регулиран пазар, приел въпросния инструмент за търговия;

(ii) чрез компетентните органи на трето лице;

(iii) чрез собствени мерки;

(в) дефинират общите критерии за определяне на тези сделки, при които изпълнението относно някои ценни книжа е част от една сделка или поръчки, които са предмет на условия, различни от настоящата пазарна цена;

(г) дефинират общите критерии, въз основа на които се определя, какво може да бъде считано като изключителни пазарни обстоятелства, позволяващи оттеглянето на котировки, както и условията за актуализиране на котировките;

(д) дефинират критериите, въз основа на които се определя, кой е обичайно предприеманият размер от непрофесионален инвеститор;

(е) дефинират критериите, въз основа на които се определя, какво представлява значително надвишаване на нормата, както е определено в параграф 6;

(ж) дефинират критериите, въз основа на които се определя, кога цените попадат в публикуваните рамки, близки до пазарните условия.

Член 28

Публикувания от инвестиционните фирми след извършването на сделките

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми, които сключват сделки с акции, приети за търговия на регулиран пазар, извън регулиран пазар или МТС, за собствена сметка или от името на клиенти, най-малкото да публикуват обема и цената на тези сделки и момента, към който са сключени. Тази информация се публикува възможно най-близко до реалното време, при подходящи търговски условия и по начин, който е достъпен за другите участници на пазара.

2. Държавите-членки изискват информацията, която се публикува в съответствие с параграф 1, и сроковете, в рамките на които се публикува, да отговарят на изискванията, приети съгласно член 45. Когато мерките, приети съгласно член 45, предвиждат отложено публикуване за някои категории сделки с акции, тази възможност се прилага, *mutatis mutandis*, към тези сделки, когато се извършват извън регулирани пазари или МТС.

3. С оглед да се осигури прозрачно и системно функциониране на пазарите и унифицирано прилагане на параграф 1, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които:

(а) определят начините, по които инвестиционните фирми могат да изпълняват задълженията съгласно параграф 1, включващи следните възможности:

(i) чрез системата на който и да е регулиран пазар, който е приел въпросния инструмент за търговия или чрез МТС, на който се търгува въпросната акция;

(ii) чрез компетентните органи на трето лице;

(iii) чрез собствени мерки;

(б) изясняват прилагането на задължението съгласно параграф 1 за сделките, които включват използването на акции за спомагателни, заемни или други цели, когато обменът на акции се определя от фактори, различни от настоящата пазарна оценка на акцията.

Член 29

Изисквания за прозрачност за МТС преди извършването на сделки

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми и пазарните оператори, управляващи МТС, най-малкото да публикуват текущите търгови предложения и офертни цени, както и степента на интересите от търгуване по тези цени, публикувани чрез техните системи по отношение на акции, приети за търговия на регулиран пазар. Държавите-членки гарантират, че тази информация е на разположение на обществеността при подходящи търговски условия и непрекъснато по време на обичайните часове за извършване на сделки.

2. Държавите-членки предвиждат компетентните органи да могат да отменят задължението на инвестиционните фирми или пазарните оператори, управляващи МТС, да публикуват информацията, посочена в параграф 1, базирайки се на пазарния модел или типа и размера на поръчките в случаите, определени в съответствие с параграф 3. По-специално компетентните органи могат да отменят задължението по отношение на сделки, които са големи по мащаб, в сравнение с нормалния пазарен размер за въпросната акция или тип акция.

3. С оглед да се осигури унифицирано прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки относно:

(а) диапазона на търговите предложения и офертите или на котировките на определения маркет мейкър, както и степента на интереса от търгуване по тези цени, които следва да бъдат публикувани;

(б) размера или типа на поръчките, за които публикуването преди извършването на сделките може да бъде отменено съгласно параграф 2;

(в) пазарния модел, за който публикуването преди извършването на сделките може да бъде отменено съгласно параграф 2, и по-специално приложимостта на задължението към методите на търгуване, използвани от МТС, които сключват сделки съгласно техните правила чрез позоваване на цени, определени извън системите на МТС или от периодичен търг.

Освен когато е оправдано от специфичния характер на МТС, съдържанието на тези мерки е еквивалентно на съдържанието на мерките, предвидени в член 44 за регулираните пазари.

Член 30

Изисквания за прозрачност за МТС след извършването на сделки

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми и пазарните оператори, управляващи МТС, най-малкото да публикуват цената, обема и момента на извършване на сделките, изпълнявани чрез нейните системи по отношение на акции, които са приети за търговия на регулиран пазар. Държавите-членки изискват публикуването на подробностите за всички тези сделки при подходящи търговски условия и възможно най-близко до реалното време на тяхното извършване. Това изискване не се прилага за подробностите за търговски сделки, изпълнявани чрез МТС, които са публикувани чрез системите на регулиран пазар.

2. Държавите-членки предвиждат компетентния орган да може да разрешава на инвестиционни фирми или пазарни оператори, управляващи МТС, да отлагат публикуването на подробностите за сделките въз основа на техния тип или размер. По-специално, компетентните органи могат да разрешават отлагане на публикуването по отношение на сделки, които са големи по мащаб, в сравнение с нормалния пазарен размер за тази акция или този клас акции. Държавите-членки изискват от МТС да получават предварителното одобрение на компетентния орган за предложените мерки за отложено публикуване на сделките, както и изискват тези мерки да бъдат публикувани по ясен начин за участниците на пазара и за инвеститорите.

3. С оглед да се осигури ефективно и системно функциониране на финансовите пазари и да се осигури унифицирано прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки по отношение на:

(а) обхвата и съдържанието на информацията, която следва да бъде разгласена пред обществеността;

(б) условията, при които инвестиционните фирми или пазарните оператори, управляващи МТС, могат да отлагат публикуването на търговските сделки и критериите, въз основа на които се взема решение, при кои сделки, поради техния размер или тип на включените акции, се разрешава отложено публикуване. Съдържанието на тези мерки е еквивалентно на съдържанието на мерките, предвидени в член 44 за регулираните пазари, с изключение на случаите, при които това е оправдано поради специфичния характер на МТС.

ГЛАВА III

ПРАВА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ФИРМИ

Член 31

Свободно предоставяне на инвестиционни услуги и извършване на дейности

1. Държавите-членки гарантират, че всяка инвестиционна фирма, която има разрешение и е под надзора на компетентните органи на друга държава-членка в съответствие с настоящата директива, а по отношение на кредитните институции - в съответствие с Директива 2000/12/ЕО, може свободно да изпълнява на техните територии инвестиционни услуги и/или да извършва дейности, както и спомагателни услуги, при условие че тези услуги и дейности са обхванати от разрешението ѝ.

Спомагателните услуги могат да бъдат предоставяни само заедно с инвестиционната услуга и/или дейност.

Държавите-членки няма да налагат каквито и да е допълнителни изисквания към такава инвестиционна фирма или кредитна институция по отношение на въпросите, които са обхванати от настоящата директива.

2. Всяка инвестиционна фирма, която за първи път иска да предоставя услуги или дейности в рамките на територията на друга държава-членка или която иска да промени обхвата на услугите или дейностите, предоставяни или извършвани по този начин, предава следната информация на компетентните органи на държавата-членка по произход:

(а) държавата-членка, в която тя възнамерява да оперира;

(б) програмата на операциите, излагаща по-специално инвестиционните услуги и/или дейности, както и спомагателните услуги, които възнамерява да изпълнява, и дали възнамерява да използва обвързани агенти на територията на държавите-членки, в които възнамерява да предоставя услуги.

В случаите, в които инвестиционната фирма възнамерява да използва обвързани агенти, компетентният орган на държавата-членка по произход на инвестиционната фирма съобщава, по искане на компетентния орган на приемащата държава-членка и в рамките на разумен срок, самоличността на обвързаните агенти, които инвестиционната фирма възнамерява да използва в тази държава-членка. Приемащата държава-членка може да публикува тази информация.

3. Компетентният орган на държавата-членка по произход предава информацията в рамките на едни месец от получаването ѝ на компетентния орган на приемащата държава-членка, определен като звено за контакт в съответствие с член 56, параграф 1. Едва след това инвестиционната фирма може да започне да предоставя въпросната инвестиционна услуга или услуги в приемащата държава-членка.

4. В случай на промяна на някоя от подробностите, съобщавани в съответствие с параграф 2, инвестиционната фирма уведомява компетентния орган на държавата-членка по произход за тази промяна в писмена форма и поне един месец по-рано преди прилагането на промяната. Компетентният орган на държавата-членка по произход уведомява компетентния орган на приемащата държава-членка за промените.

5. Без да бъде налагано допълнително правно или административно изискване, държавите-членки разрешават на инвестиционните фирми и пазарните оператори от други държави-членки, управляващи МТС, да вземат подходящи мерки на тяхната територия за улесняване на достъпа и използването на техните системи от отдалечени потребители или участници, установени на тяхната територия.

6. Инвестиционната фирма или пазарният оператор, управляващ МТС, съобщават на компетентния орган на държавата-членка по произход им държавата-членка, в която възнамеряват да вземат такива мерки. Компетентният орган на държавата-членка по

произход на МТС съобщава в рамките на един месец тази информация на държавата-членка, в която МТС възнамерява да предприеме такива мерки.

Компетентният орган на държавата-членка по произход на МТС съобщава, по искане на компетентния орган на приемащата за МТС държава-членка и в рамките на разумни срокове, самоличността на членовете или участниците в МТС, установени в тази държава-членка.

Член 32

Установяване на клон

1. Държавите-членки гарантират, че инвестиционни услуги и/или дейности, както и спомагателните услуги, могат да бъдат предоставяни в рамките на техните територии в съответствие с настоящата директива и Директива 2000/12/ЕО чрез установяването на клон, при условие, че тези услуги и дейности са обхванати от разрешението, издадено на инвестиционната фирма или кредитната институция в държавата-членка по произход.

Спомагателните услуги могат да бъдат предоставяни само заедно с инвестиционната услуга и/или дейност.

Държавите-членки не налагат каквито и да е било допълнителни изисквания, с изключение на изискванията съгласно параграф 7, за организацията и функционирането на клона по отношение на въпросите, обхванати от настоящата директива.

2. Държавите-членки изискват от всяка инвестиционна фирма, която иска да установи клон на територията на друга държава-членка, първо да уведоми компетентния орган на държавата-членка по произход ѝ и да му предостави следната информация:

(а) държавите-членки, в рамките на териториите на които планира да установи клон;

(б) програмата на операциите, излагаща, *inter alia*, инвестиционните услуги и/или дейности, както и спомагателните услуги, които ще бъдат предлагани, организационната структура на клона и дали клонът възнамерява да използва обвързани агенти;

(в) адреса в приемащата държава-членка, от който могат да бъдат получавани документи;

(г) имената на отговорните за управлението на клона.

В случаите, когато инвестиционна фирма използва обвързан агент, установен в държава-членка, различна от държавата-членка по произход, такъв обвързан агент се приравнява на клона и е предмет на разпоредбите на настоящата директива относно клонове.

3. Доколкото компетентният орган на държавата-членка по произход няма причини да се съмнява в адекватността на административната структура или финансовата ситуация на инвестиционната фирма, имайки предвид планираните дейности, в рамките на три

месеца от получаването на цялата информация той я съобщава на компетентния орган на приемащата държава-членка, определен като звено за контакт в съответствие с член 56, параграф 1, и съответно информира засегнатата инвестиционна фирма.

4. В допълнение към посочената в параграф 2 информация, компетентният орган на държавата-членка по произход съобщава подробностите за разрешената компенсационна схема, в която инвестиционната фирма е член в съответствие с Директива 97/9/ЕО, на компетентния орган на приемащата държава-членка. В случай на промяна на подробностите, компетентният орган на държавата-членка по произход информира съответно компетентния орган на приемащата държава-членка.

5. Когато компетентният орган на държавата-членка по произход отказва да съобщи информацията на компетентния орган на приемащата държава-членка, той излага мотивите си за отказа пред засегнатата инвестиционна фирма в рамките на три месеца от получаването на цялата информация.

6. Клонът може да бъде установен и да започне стопанска дейност след получаването на съобщение от компетентния орган на приемащата държава-членка, а когато такова съобщение не бъде получено от последния – най-късно до два месеца от датата на предаването на съобщението от компетентния орган на държавата-членка по произход.

7. Компетентният орган на държавата-членка, в която е разположен клонът, се задължава да осигурява съблюдаването на задълженията, установени в членове 19, 21, 22, 25, 27 и 28, както и мерките, приемани съгласно тях, при извършването на услугите, предоставяни от клона на нейната територия.

Компетентният орган на държавата-членка, в която е разположен клонът, има правото да проверява мерките на клона и да поисква такива промени, каквито са крайно необходими, за да може компетентният орган да налага задълженията съгласно членове 19, 21, 22, 25, 27 и 28 и мерките, приети съгласно тях, по отношение на услугите и/или дейностите, предоставяни от клона на неговата територия.

8. Всяка държава-членка предвижда, когато инвестиционна фирма, която има разрешение в друга държава-членка, е установила клон на нейната територия, компетентният орган на държавата-членка по произход на инвестиционната фирма да може да извършва проверки на място в този клон, при изпълнението на отговорностите си и след информирание на компетентния орган на приемащата държава-членка.

9. В случай на промяна в която и да е информация, съобщавана в съответствие с параграф 2, инвестиционната фирма уведомява компетентния орган на държавата-членка по произход за тази промяна писмено и поне един месец преди прилагането на промяната. Компетентният орган на приемащата държава-членка също бива информиран за тази промяна от компетентния орган на държавата-членка по произход.

Член 33 **Достъп до регулирани пазари**

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми от други държави-членки, които имат разрешение да изпълняват поръчки на клиенти или да търгуват за собствена сметка, да имат правото на членство или да имат достъп до регулирани пазари, създадени на тяхната територия посредством някоя от следните мерки:

(а) пряко или чрез създаването на клонове в приемащите държави-членки;

(б) като станат отдалечени членове или като имат отдалечен достъп до регулираните пазари, без да е необходимо да са установени в държавата-членката по произход на регулирания пазар, когато процедурите и системите за търгуване на въпросния пазар не изискват физическо присъствие за сключването на сделки на пазара.

2. Държавите-членки няма да налагат каквито и да е допълнителни регулаторни или административни изисквания по отношение на въпроси, които са обхванати от настоящата директива, върху инвестиционни фирми, които упражняват правото съгласно параграф 1.

Член 34

Достъп до централен контрагент, система за клиринг и сетълмент и право на избор на система за сетълмент

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните фирми от други държави-членки да имат правото на достъп на тяхната територия до централен контрагент и до системи за клиринг и сетълмент за целите на финализирането или уреждане финализирането на сделките с финансови инструменти.

Държавите-членки изискват достъпът на тези инвестиционни фирми до такива системи да бъде въз основа на същите недискриминационни, прозрачни и обективни критерии, каквито се прилагат към местните участници. Държавите-членки не ограничават използването на тези системи за клиринг или сетълмент на сделките с финансови инструменти, предприети на регулиран пазар или МТС на тяхната територия.

2. Държавите-членки изискват от регулираните пазари на тяхната територия да предоставят на всички техни членове или участници правото да определят системата за сетълмент на сделките с финансови инструменти, предприемани на този регулиран пазар, при условие, че:

(а) съществуват такива връзки и договорености между определената система за сетълмент и всяка друга система или условия, каквито са необходими за осигуряване на ефективния и икономически обоснован сетълмент на въпросната сделка; и

(б) е налице съгласие от компетентния орган, отговорен за надзора на регулирания пазар, че техническите условия за сетълмента на сделките, които са сключени на регулирания пазар чрез система за сетълмент, различна от тази, определена от регулирания пазар, са такива, че да позволяват безпрепятственото и системно функциониране на финансовите пазари.

Тази оценка на органа, компетентен за регулирания пазар, няма да накърнява компетенциите на националните централни банки, извършващи надзор върху системите за сетълмент, или на други надзорни органи по отношение на тези системи. Компетентният орган взема предвид контрола/надзора, който вече е упражнен от тези институции, с оглед избягването на ненужно дублиране на контрол.

3. Правата на инвестиционните фирми съгласно параграфи 1 и 2 няма да накърняват правото на операторите на системите на централния контрагент, системите за клиринг или сетълмент на ценни книжа да отказват да предоставят исканите услуги по законосъобразни търговски причини.

Член 35

Договорености с централен контрагент и за клиринг и сетълмент по отношение на МТС

1. Държавите-членки няма да възпрепятстват инвестиционните фирми и пазарните оператори, които управляват МТС, да встъпват в подходящи договорености с централен контрагент или клирингова палата и система за сетълмент на друга държава-членка, с цел да осигурят клиринга и/или сетълмента на някои или всички търговски сделки, сключени от участниците на пазара чрез техните системи.

2. Компетентният орган за инвестиционни фирми и пазарни оператори, управляващи МТС, може да не възрази на използването на централен контрагент, клирингови палати и/или системи за сетълмент в друга държава-членка, освен ако това не е очевидно необходимо за поддържането на системното функциониране на тази МТС, и като взема предвид определените в член 34, параграф 2 условия за системите за сетълмент.

С оглед да се избегне ненужното дублиране на контрол, компетентният орган взема предвид контрола/надзора върху системите за клиринг и сетълмент, който вече е упражнен от националните централни банки, извършващи надзор върху системите за клиринг и сетълмент, или от надзорни органи, които имат компетенции по отношение на тези системи.

ДЯЛ III

РЕГУЛИРАНИ ПАЗАРИ

Член 36

Разрешение и приложимо право

1. Държавите-членки издават разрешение за регулиран пазар на тези системи, които изпълняват разпоредбите на този дял.

Разрешителното за регулиран пазар се издава, само когато компетентният орган е удовлетворен, че пазарният оператор и системите на регулирания пазар изпълняват най-малкото изискванията, определени в този дял.

В случай на регулиран пазар, който е юридическо лице и който се управлява или администрира от пазарен оператор, различен от самия регулиран пазар, държавите-членки предвиждат по какъв начин различните задължения, наложени на пазарния оператор съгласно настоящата директива, следва да се разпределят между регулирания пазар и пазарния оператор.

Операторът на регулирания пазар предоставя цялата информация, включително програма на операциите, излагаща, *inter alia*, типовете планирана стопанска дейност и организационната структура, необходима за да може компетентният орган да се убеди в това, че регулираният пазар е създал към момента на първоначалното разрешение всички необходими мерки за изпълнението на задълженията си съгласно разпоредбите на този дял.

2. Държавите-членки изискват от оператора на регулирания пазар да изпълнява задачи, свързани с организацията и функционирането на регулирания пазар под надзора на компетентния орган. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи извършват регулярен преглед на съблюдаването на разпоредбите на този дял от регулираните пазари. Те също гарантират, че компетентните органи извършват мониторинг върху трайното изпълнение от регулираните пазари на условията за първоначалното разрешение, определени съгласно този дял.

3. Държавите-членки гарантират, че пазарният оператор е отговорен за изпълнението от регулирания пазар, който управлява, на всички изисквания съгласно този дял.

Държавите-членки гарантират също, че пазарният оператор е оправомощен да упражнява правата, които кореспондират на регулирания пазар, който той управлява по силата на настоящата директива.

4. Без да се накърняват съответните разпоредби на Директива 2003/6/ЕО, публичното право, което регулира сделките, извършвани чрез системите на регулирания пазар, е правото на държавата-членка по произход на регулирания пазар.

5. Компетентният орган може да отнеме разрешителното, издадено на регулиран пазар, когато той:

(а) не използва разрешителното в рамките на 12 месеца, изрично се откаже от разрешението или не е оперирал в последните шест месеца, освен ако засегнатата държава-членка е предвидила за разрешението да става невалидно в такива случаи;

(б) е получил разрешението посредством фалшиви твърдения или по друг незаконен начин;

(в) повече не отговаря на условията, при които е било издадено разрешението;

(г) грубо и системно е нарушил разпоредбите, приети съгласно настоящата директива;

(д) попада в някой от случаите, при които националното право предвижда отнемане.

Член 37

Изисквания за управлението на регулирания пазар

1. Държавите-членки изискват от лицата, които фактически управляват стопанската дейност и операциите на регулирания пазар, да бъдат с достатъчно добра репутация и с достатъчен опит, за да осигурят солидното и разумно управление и функциониране на регулирания пазар. Държавите-членки изискват също от оператора на регулирания пазар да информира компетентния орган за самоличността, заедно с всякакви последващи промени, на лицата, които действително управляват стопанската дейност и операциите на регулирания пазар.

Компетентният орган отказва да одобри предложените промени, когато са налице обективни и очевидни причини да се счита, че те представляват съществена заплаха за солидното и разумно управление и функциониране на регулирания пазар.

2. Държавите-членки гарантират, че при издаването на разрешение на регулиран пазар лицето или лицата, които действително управляват стопанската дейност и операциите на регулиран пазар, на който вече е издадено разрешително в съответствие с условията на настоящата директива, са считани като изпълняващи изискванията, определени в параграф 1.

Член 38

Изисквания, отнасящи се до лицата, които упражняват значително влияние върху управлението на регулирания пазар

1. Държавите-членки изискват от лицата, които упражняват, пряко или косвено, значително влияние върху управлението на регулирания пазар, да бъдат подходящи.

2. Държавите-членки изискват от оператора на регулирания пазар:

(а) да предоставя на компетентния орган и да публикува информация относно собствеността на регулирания пазар и/или пазарния оператор, и по-специално самоличността и мащаба на интересите на всички лица, които упражняват значително влияние върху управлението;

(б) да информира компетентния орган и да публикува всяко прехвърляне на собственост, което поражда промяна в самоличността на лицата, упражняващи значително влияние върху управлението на регулирания пазар.

3. Компетентният орган отказва да одобри предложените промени на контролиращото участие на регулирания пазар и/или пазарния оператор, когато са налице обективни и очевидни причини да се счита, че те биха представлявали заплаха за солидното и разумно управление на регулирания пазар.

Член 39

Организационни изисквания

Държавите-членки изискват от регулирания пазар:

(а) да взема мерки за ясното идентифициране и справяне с потенциалните неблагоприятни последствия за функционирането на регулирания пазар или за неговите участници, произтичащи от всякакъв конфликт на интереси между регулирания пазар, неговите собственици или неговия оператор и правилното функциониране на регулирания пазар, и по-специално, когато такива конфликти на интереси могат да се окажат в ущърб на изпълнението на които и да е функции, делегирани на регулирания пазар от компетентния орган;

(б) да бъде адекватно съоръжен, за да се справя с рисковете, на които е изложен, да прилага подходящи мерки и системи за идентифицирането на всички значителни рискове за неговото функциониране и да внедрява ефективни мерки за смекчаването на тези рискове;

(в) да взема мерки за правилното управление на техническите операции на системата, включително създаването на ефективни спешни мерки, които да се справят с рисковете от нарушения на системите;

(г) да има прозрачни и недискриминационни правила и процедури, които осигуряват коректно и системно извършване на сделките и създават обективни критерии за ефективното изпълнение на поръчките;

(д) да взема ефективни мерки за улесняване безпрепятственото и навременно финализиране на сделките, които се изпълняват чрез неговите системи;

(е) да разполага, към момента на издаване на разрешението и текущо, с достатъчно финансови ресурси за улесняване на неговото системно функциониране, като се има предвид характера и обхвата на сделките, които се сключват на пазара, както и обхвата и степента на рисковете, на които е изложен.

Член 40

Приемане на финансови инструменти за търговия

1. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да имат ясни и прозрачни правила за приемането на финансови инструменти за търговия.

Тези правила гарантират, че всички финансови инструменти, приемани за търговия на регулирания пазар, са подходящи за търгуване по коректен, надлежен и ефективен начин, а в случай на прехвърлими ценни книжа- са свободно прехвърлими.

2. В случай на деривати, правилата гарантират, по-специално, че структурата на договора за дериватите позволява надлежното формиране на цената, както и съществуването на ефективни инструменти за сетълмент.

3. В допълнение към задълженията, изложени в параграфи 1 и 2, държавите-членки изискват от регулирания пазар да създава и поддържа ефективни мерки за извършването на проверка дали емитентите на прехвърлимите ценни книжа, които са

приети за търговия на регулирания пазар, спазват задълженията си съгласно правото на Общността по отношение на първоначалните, текущите или *ad hoc* задължения за публикуване.

Държавите-членки гарантират, че регулираният пазар създава мерки, които улесняват неговите членове или участници при получаването на достъп до информацията, която е публикувана съгласно правото на Общността.

4. Държавите-членки гарантират, че регулираните пазари са създали необходимите мерки за регулярен преглед за спазването на изискванията за приемане на финансовите инструменти, които те приемат за търговия.

5. Прехвърлима ценна книга, която е била приета за търговия на регулиран пазар, впоследствие може да бъде приета за търговия на други регулирани пазари, дори без съгласието на емитента и съгласно съответните разпоредби на директива 2003/71/ЕО от..... на Европейския парламент и Съвета за проспекта, който следва да се публикува, когато публично се предлагат ценни книжа или когато се допускат ценни книжа до търгуване, и относно изменение на Директива 2001/34/ЕО ⁽²⁴⁾. Емитентът бива информиран от регулирания пазар за факта, че неговите ценни книжа се търгуват на този регулиран пазар. Емитентът няма каквото и да е задължение да предоставя пряко на регулиран пазар, който е приел за търговия ценните книжа на емитента без неговото съгласие, информация, изисквана съгласно параграф 3.

6. С оглед осигуряване на унифицирано прилагане на параграфи от 1 до 5, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които:

(а) определят характеристиките на различните класове инструменти, които следва да се вземат предвид от регулирания пазар, когато оценява дали даден инструмент е емитиран по начин, който е съвместим с условията, установени във втората алинея на параграф 1 за приемане за търговия на различните пазарни сегменти, които управлява;

(б) изясняват мерките, които регулираният пазар следва да прилага, за да се счита като изпълнил задължението си да проверява дали емитентът на прехвърлима ценна книга изпълнява задълженията си съгласно правото на Общността по отношение на първоначалните, текущите или *ad hoc* задължения за публикуване;

(в) изясняват мерките, които регулираният пазар следва да създаде съгласно параграф 3, с оглед да улесни неговите членове или участници при получаването на достъп до информацията, която е публикувана съгласно правото на Общността.

Член 41

Суспендиране и отстраняване на финансови инструменти от търговията

1. Без да се накърнява правото на компетентния орган съгласно член 50, параграф 2, й) и к), да изисква суспендиране или отстраняване на инструмент от търговията, операторът на регулирания пазар може да суспендира или отстрани финансов инструмент от търговията, който повече не спазва да спазва правилата на регулирания

²⁴ ОВ № L 345 от 31.12. 2003 г., стр. 64
32004L0039.doc- редактиран

пазар, освен ако такава стъпка по всяка вероятност би причинила значителна щета върху интересите на инвеститорите или системното функциониране на пазара.

Независимо от възможността операторите на регулираните пазари да информират директно операторите на други регулирани пазари, държавите-членки изискват от оператора на регулиран пазар, който суспендира или отстрани от търговията финансов инструмент, да публикува това решение и да съобщи на компетентния орган съответната информация. Компетентният орган информира компетентните органи на другите държави-членки.

2. Компетентен орган, който изисква суспендирането или отстраняването на финансов инструмент от търговията на един или повече регулирани пазари, незабавно публикува решението и информира компетентните органи на другите държави-членки. Освен когато това би могло да причини значителна вреда на интересите на инвеститорите или системното функциониране на пазара, компетентните органи на другите държави-членки изискват суспендирането или отстраняването на този финансов инструмент от търговията на регулираните пазари и МТС, които оперират под техния надзор.

Член 42

Достъп до регулирания пазар

1. Държавите-членки изискват от регулирания пазар да създава и поддържа прозрачни и недискриминационни правила, които се базират на обективни критерии, регулиращи достъпа или членството в регулирания пазар.

2. Тези правила определят всякакви задължения за членовете или участниците, произтичащи от:

(а) създаването и администрирането на регулирания пазар;

(б) правилата относно сделките на пазара

(в) професионалните стандарти, наложени на персонала на инвестиционните фирми или кредитните институции, които оперират на пазара;

(г) установените условия за членовете или участниците, различни от инвестиционни фирми и кредитни институции, съгласно параграф 3;

(д) правилата и процедурите за клиринга и сетълмента на сделките, сключени на регулирания пазар.

3. Регулираните пазари могат да приемат за членове или участници инвестиционни фирми, кредитни институции, които имат разрешение съгласно Директива 2000/12/ЕО, и други лица които:

(а) са подходящи;

(б) имат достатъчно ниво на способности за търгуване и компетентност;

(в) разполагат, когато е приложимо, с адекватни организационни мерки;

(г) имат достатъчно ресурси за изпълнението на функцията си, като се вземат предвид различните финансови мерки, които регулираният пазар може да е създал с оглед гарантирането на адекватния сетълмент на сделките.

4. Държавите-членки гарантират, че членовете и участниците не са задължени да изпълняват задълженията си един към друг, установени в членове 19, 21 и 22, за сделките, които са сключени на регулирания пазар. Членовете или участниците в регулирания пазар обаче изпълняват задълженията, предвидени в членове 19, 21 и 22 по отношение на клиентите си, когато изпълняват техните поръчки на регулирания пазар, действайки от името на клиентите си.

5. Държавите-членки гарантират, че правилата за достъп или членство в регулирания пазар осигуряват прякото или отдалеченото участие на инвестиционни фирми и кредитни институции.

6. Държавите-членки разрешават, без допълнителни правни или административни изисквания, на регулираните пазари от други държави-членки да предвиждат подходящи мерки на тяхната територия, за да улесняват достъпа и търгуването на тези пазари от отдалечените членове или участниците, установени на тяхната територия.

Регулираният пазар съобщава на нейната държава-членка по произход държавата-членка, в която възнамерява да предвиди такива мерки. Компетентният орган на държавата-членка по произход съобщава в рамките на един месец тази информация на държавата-членка, в която регулираният пазар възнамерява да предвиди такива мерки.

Компетентният орган на държавата-членка по произход на регулирания пазар съобщава, по искане на компетентния орган на приемащата държава-членка и в рамките на разумен срок, самоличността на членовете или участниците в регулирания пазар, които са установени в тази държава-членка

7. Държавите-членки изискват от оператора на регулирания пазар да съобщава регулярно на компетентния орган на регулирания пазар списъка с членовете и участниците в регулирания пазар.

Член 43

Мониторинг върху спазването на правилата на регулирания пазар и другите правни задължения

1. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да създават и поддържат ефективни мерки и процедури за регулярния мониторинг върху изпълнението от техните членове или участници на правилата им. Регулираните пазари извършват мониторинг на сделките, предприемани от техните членове или участници чрез техните системи, с оглед да идентифицират нарушенията на тези правила, условията за незаконно търгуване или поведение, които могат да включват пазарна злоупотреба.

2. Държавите-членки изискват от операторите на регулираните пазари да съобщават на компетентния орган на регулирания пазар значителни нарушения на техните правила или условия за незаконно търгуване или поведение, които могат да включват пазарна злоупотреба. Държавите-членки изискват също от оператора на регулирания пазар да предоставя съответната информация незабавно на органа, компетентен за разследването и съдебното преследване на пазарна злоупотреба на регулирания пазар, и да предоставя пълно съдействие на последния при разследването и съдебното преследване на пазарна злоупотреба, възникваща в рамките или чрез системите на регулирания пазар.

Член 44

Изисквания за прозрачност за регулираните пазари преди извършването на сделки

1. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да публикуват поне текущите търгови предложения и офертни цени, както и степента на интересите от търгуване по тези цени, които са публикувани чрез техните системи за акции, приети за търговия. Държавите-членки изискват тази информация да се публикува при подходящи търговски условия и непрекъснато по време на обичайните часове за извършването на сделките.

Регулираните пазари могат да дадат достъп, при подходящи търговски условия и на недискриминационна основа, на инвестиционните фирми, които са задължени да публикуват котировките си за акции съгласно член 27, до системите, които използват за публикуването на информацията съгласно първа алинея.

2. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи могат, в определените в параграф 3 случаи, да отменят задължението за регулираните пазари да публикуват информацията, назована в параграф 1, базирайки се на пазарния модел или типа и размера на поръчките. По-специално компетентните органи могат да отменят задължението по отношение на сделки, които са големи по мащаб, в сравнение с нормалния пазарен размер за въпросната акция или тип акция.

3. С оглед осигуряване на унифицирано прилагане на параграфи 1 и 2 Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки по отношение на:

(а) обхвата на търговите предложения и офертите или котировките на определения маркет мейкър, както и степента на интересите от търгуване по тези цени, които следва да бъдат публикувани;

(б) размера или типа на поръчките, за които публикуването преди извършване на сделките може да бъде отменено съгласно параграф 2;

(в) пазарния модел, за който публикуването преди извършване на сделките може да бъде отменено съгласно параграф 2, и по-специално приложимостта на задължението към методите за търгуване, използвани от регулирани пазари, които сключват сделки по техните правила чрез позоваване на цени, определени извън регулирания пазар или от периодичен търг;

Член 45

Изисквания за прозрачност за регулираните пазари след извършването на сделки

1. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да публикуват поне цената, обема и момента на сключване на сделките с акции, приети за търговия. Държавите-членки изискват подробностите за всички такива сделки да се публикуват при подходящи търговски условия и възможно най-близко до реалното време.

Регулираните пазари могат да дават достъп, при подходящи търговски условия и на недискриминационна основа, на инвестиционни фирми, които са задължени да публикуват подробностите за техните сделки с акции съгласно член 28, до мерките, които използват за публикуването на информацията съгласно първа алинея.

2. Държавите-членки гарантират, че компетентният орган може да издаде разрешително на регулираните пазара да отлагат публикуването на подробностите за сделките, базирайки се на техния тип или размер. По-специално, компетентните органи могат да разрешават отложеното публикуване по отношение на сделки, които са големи по мащаб, в сравнение с нормалния пазарен размер за тази акция или за този клас акции. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да получават предварителното одобрение на компетентния орган за предложените мерки за отложено публикуване на сделките, както и изискват тези мерки да бъдат публикувани по ясен начин за участниците на пазара и за инвеститорите.

3. С оглед да се осигури ефективно и системно функциониране на финансовите пазари и да се осигури унифицирано прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки по отношение на:

(а) обхвата и съдържаните на информацията, която следва да бъде публикувана;

(б) условията, при които регулираният пазар може да отлага публикуването на търговските сделки и критериите, въз основа на които се разрешава отложено публикуване на сделките, поради техния размер или тип на включените акции.

Член 46

Договорености с централен контрагент и за клиринг и сетълмент

1. Държавите-членки не възпрепятстват регулираните пазари да встъпват в подходящи договорености с централен контрагент или клирингова палата и система за сетълмент на друга държава-членка, с оглед да се извърши клиринг и/или сетълмент на някои или всички търговски сделки, сключени от участниците на пазара чрез техните системи.

2. Органът, компетентен за регулирания пазар, не може да възрази на използването на централен контрагент, клирингови палати и/или системи за сетълмент в друга държава-членка, освен ако това е очевидно необходимо за поддържането на системното функциониране на този регулиран пазар, и като се вземат предвид условията за системите за сетълмент, установени в член 34, параграф 2.

С оглед избягване на ненужното дублиране на контрол, компетентният орган взема предвид контрола/надзора върху системата за клиринг и сетълмент, който вече е упражняван от националните централни банки, които осъществяват надзор върху системи за клиринг и сетълмент, или от други надзорни органи, които имат компетенции по отношение на тези системи.

Член 47

Списък с регулираните пазари

Всяка държава-членка съставя списък с регулираните пазари, за които тя се явява държавата-членка по произход, както и изпраща този списък на другите държави-членки и на Комисията. Подобно съобщаване се прави по отношение на всяка промяна в списъка. Комисията публикува списък на всички регулирани пазари в *Официален вестник на Европейския съюз* и го актуализира поне веднъж годишно. Комисията публикува и актуализира списъка също и на Интернет-страницата си, когато държавите-членки съобщават за промени в техните списъци.

ДЯЛ IV

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

ГЛАВА I

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ, ПРАВОМОЩИЯ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Член 48

Определяне на компетентните органи

1. Всяка държава-членка определя компетентните органи, които изпълняват всяко от задълженията, предвидени съгласно различните разпоредби на настоящата директива. Държавите-членки информират Комисията и компетентните органи на другите държави-членки за самоличността на компетентните органи, отговорни за прилагането на всяко от тези задължения, както и за всяко разпределение на тези задължения.

2. Компетентните органи, посочени в параграф 1, са публични органи, без да се накърнява възможността за делегиране на задачи на други органи, когато това е изрично предвидено в членове 5, параграф 5, 16, параграф 3, 17, параграф 2 и 23, параграф 4.

Всяко делегиране на задачи на органи, които са различни от посочените в параграф 1, не може да бъде свързано нито с упражняването на правомощие, дадено от държавата, нито с използването на дискреционни правомощия за вземане на решение. Преди делегирането държавите-членки изискват от компетентните органи да предприемат всички разумни стъпки, за да се гарантира, че органът, на който се делегират задачи, има капацитета и ресурсите да изпълнява ефективно задачите, и че делегирането се извършва само ако е създадена ясно дефинирана и документирана рамка за извършването на каквито и да е делегирани задачи, излагаща задачите, които следва да се поемат, и условията, при които те следва да бъдат осъществявани. Тези условия включват клауза, задължаваща въпросния орган да действа и да бъде организиран по такъв начин, че да избягва конфликт на интереси, и получаваната информация от осъществяването на делегираните задачи да не бъде използвана некоректно или за възпрепятстване на конкуренцията. При всички случаи окончателната отговорност за надзора върху съблюдаването на настоящата директива и на мерките за нейното прилагане пада върху компетентния орган или органите, определени в параграф 1.

Държавите-членки информират Комисията и компетентните органи на другите държави-членки за всякакви договорености по отношение на делегирането на задачи, включително точните условия, които регулират това делегиране.

3. Комисията публикува списък с компетентните органи, посочени в параграфи 1 и 2, в *Официален вестник на Европейския съюз* поне веднъж годишно и го актуализира периодически на Интернет-страницата си.

Член 49

Сътрудничество между органите от една и съща държава-членка

Ако държава-членка определи повече от един компетентен орган за прилагане на разпоредба на настоящата директива, то техните конкретни функции биват ясно дефинирани и съответните органи си сътрудничат тясно.

Всяка държава-членка изисква такова сътрудничество да се осъществява също и между компетентните органи за целите на настоящата директива и компетентните органи, отговорни за надзора върху кредитни и други финансови институции, пенсионни фондове, ПКИПЦК, застрахователни и презастрахователни посредници и застрахователни предприятия в тази държава-членка.

Държавите-членки изискват от компетентните органи да обменят всяка информация, която е съществена или се отнася за упражняването на техните функции и изпълнението на задълженията им.

Член 50

Правомощия на компетентните органи

1. На компетентните органи се дават всички правомощия за осъществяването на надзор и разследвания, необходими за упражняването на функциите им. Те упражняват тези правомощия в рамките на ограниченията, предвидени в националното им право:

(а) пряко; или

(б) в сътрудничество с други органи; или

(в) на тяхна отговорност чрез делегиране на органи, на които са делегирани задачи съгласно член 48, параграф 2; или

(г) чрез отнасяне на въпросите пред компетентните съдебни органи.

2. Правомощията, посочени в параграф 1, се упражняват в съответствие с националното право и най-малко включват правото на:

(а) достъп до документи от всякакъв вид и получаването на копие от тях;

(б) изискване на информация от всяко лице, а ако е необходимо- призоваване и разпитване на лице с цел получаване на информацията;

(в) извършване на проверки на място;

(г) изискване на съществуващите записи на телефонни разговори и данни;

(д) изискване прекратяването на всяка практика, която противоречи на разпоредбите, приети съгласно настоящата директива;

(е) изискване замразяването и/или конфискуването на активи;

(ж) изискване временната забрана на професионална дейност;

(з) изискване от одиторите на инвестиционни фирми и регулирани пазари, които имат разрешение, да предоставят информация;

(и) приемане на всякакъв тип мерки, за да се осигури продължаване спазването от инвестиционните фирми и регулираните пазари на правните изисквания;

(й) изискване суспендирането на търгуването с финансов инструмент;

(к) изискване отстраняването на финансов инструмент от търговията, независимо от това дали на регулиран пазар или чрез други търговски системи;

(л) отнасяне на въпроси за наказателно преследване;

(м) разрешаване на одитори или експерти да извършват проверки или разследвания.

Член 51

Административни санкции

1. Без да се накърняват процедурите за отнемането на разрешение или правото на държавите-членки да налагат наказателни санкции, държавите-членки гарантират, че могат да вземат в съответствие с националното си право подходящите административни мерки или да налагат административни санкции на отговорните лица, когато не са спазени разпоредбите, приети съгласно настоящата директива. Държавите-членки гарантират, че тези мерки са ефективни, пропорционални и възпиращи.

2. Държавите-членки определят санкциите, които да бъдат прилагани за пропуски да се сътрудничи при разследването съгласно член 50.

3. Държавите-членки предвиждат компетентният орган да може да публикува всяка мярка или санкция, която ще бъде наложена за нарушаването на разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, доколкото това публикуване не би изложило на сериозна опасност финансовите пазари или не би причинило диспропорционална вреда на засегнатите страни.

Член 52

Право на обжалване

1. Държавите-членки гарантират, че всяко решение, което е взето съгласно законовите, подзаконовите или административните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, е надлежно мотивирано и е може да бъде обжалвано пред съд. Правото на съдебно обжалване се прилага също и когато не е взето решение в рамките на шест месеца от подаването на искане за разрешение, което съдържа всички необходими данни.

2. Държавите-членки гарантират, че един или повече от следните органи, определени от националното право, могат да предприемат действия, в интерес на потребителите и в съответствие с националното право, пред съдилищата или компетентните административни органи за осигуряване прилагането на националните разпоредби във връзка с изпълнението на настоящата директива:

(а) публични органи или техни представители;

(б) потребителски организации, които имат законоустановен интерес от защитата на потребителите;

(в) професионални организации, които имат законоустановен интерес от действия за защита на членовете си.

Член 53

Извънсъдебен механизъм за жалби на инвеститори

1. Държавите-членки насърчават създаването на ефективни процедури за обжалване и обезщетения в рамките на извънсъдебно уреждане на потребителски спорове относно

инвестиционни и спомагателни услуги, предоставяни от инвестиционни фирми, като се използват, когато е уместно, съществуващите органи.

2. Държавите-членки гарантират, че тези органи не са възпрепятствани от правни или регулаторни разпоредби да сътрудничат ефективно при разрешаването на трансгранични спорове.

Член 54

Професионална тайна

1. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи, всички лица, които работят или са работили за компетентните органи или органите, на които са делегирани задачи съгласно 48, параграф 2, както и одитори и експерти, действащи по указание на компетентните органи, са обвързани от задължението за професионална тайна. Никаква поверителна информация, която те могат да получават при изпълнението на задълженията си, не може да бъде разгласявана пред което и да е лице или орган, освен в обобщена или обща форма, такава, че отделните инвестиционни фирми, пазарните оператори, регулираните пазари или всяко друго лице да не могат да бъдат идентифицирани, без да се засягат случаите, обхванати от наказателното право или другите разпоредби на настоящата директива.

2. Когато инвестиционна фирма, пазарен оператор или регулиран пазар е обявен в несъстоятелност или е принудително прекратен, поверителната информация, която не засяга трети лица, може да бъде разгласявана в граждански или търговски съдебни производства, ако е необходима за провеждането на производствата.

3. Без да се засягат случаите, обхванати от наказателното право, компетентните органи, органи или физически или юридически лица, различни от компетентните органи, които получават поверителна информация съгласно настоящата директива, могат да я използват единствено при изпълнението на задълженията си и за упражняването на функциите си, а в случая на компетентните органи- съгласно обхвата на настоящата директива, или в случая на други органи, институции или физически или юридически лица- за целите, за които такава информация им е предоставена и/или в контекста на административни или съдебни производства, които са специфично свързани с упражняването на тези функции. Когато обаче компетентният орган или друг орган, институция или лице, което предава информацията, изрази съгласие, органът, който получава информацията, може да я използва за други цели.

4. Всяка поверителна информация, която се получава, обменя или предава съгласно настоящата директива, е предмет на разпоредбите за професионална тайна, установени в този член. Независимо от това този член не препятства компетентните органи да обменят или предават поверителна информация в съответствие с настоящата директива и с други директиви, приложими към инвестиционни фирми, кредитни институции, пенсионни фондове, ПКИПЦК, застрахователни и презастрахователни посредници, застрахователни предприятия, регулирани пазари или пазарни оператори, или по друг начин – със съгласието на компетентния орган или друг орган, институция или физическо или юридическо лице, което е съобщило информацията.

5. Този член не препятства компетентните органи да обменят или предават поверителна информация, която е получена от компетентния орган на друга държава-членка в съответствие с националното право.

Член 55

Отношения с одитори

1. Държавите-членки гарантират, че всяко лице, което има разрешение по смисъла на осмата Директива на Съвета 84/253/ЕИО от 10 април 1984 г. относно одобряването на лица, натоварени с извършването на задължителни проверки на счетоводни документи (²⁵), извършващо в инвестиционна фирма задачата, описана в член 51 на четвърта Директива на Съвета 78/660/ЕИО от 25 юли 1978 г. относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества (²⁶), член 37 на Директива 83/349/ЕИО или член 31 на Директива 85/611/ЕИО или всяка друга определена със закон задача, има най-малкото задължението своевременно да съобщава пред компетентните органи всеки факт или решение относно това предприятие, с които това лице се е запознало при осъществяването на тази задача и които могат да:

(а) представляват съществено нарушение на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, съдържащи условията, които регулират разрешението или осъществяването на дейността на инвестиционните фирми;

(б) засягат бъдещото съществуване на инвестиционната фирма;

(в) доведат до отказ за заверяване на отчетите или до изразяването на резерви. Това лице има също и задължението да съобщава всякакви факти и решения, с които се запознава при осъществяването на една от посочените в първата алинея задачи в предприятие, което има тесни връзки с инвестиционната фирма, в която то осъществява тази задача.

2. Добросъвестното съобщаване пред компетентните органи на всякакъв факт или решение, посочени в параграф 1, от лица, които имат разрешение по смисъла на Директива 84/253/ЕИО, няма да представлява нарушение на каквото и да е договорно или правно ограничение за разгласяването на информация и няма за последица каквото и да е задължение за тези лица.

ГЛАВА II

СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ НА РАЗЛИЧНИ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ

Член 56

Задължение за сътрудничество

²⁵ ОВ № L 126, 12.5.1984 г., стр. 20.

²⁶ ОВ № L 222, 14.8.1978 г., стр. 11. Директива, последно изменена от Директива 2003/51/ЕО на Европейския парламент и Съвета (ОВ № L 178, 17.7.2003 г., стр. 16).
32004L0039.doc- редактиран

1. Компетентните органи на различни държави-членки си сътрудничат един с друг, когато е необходимо за целите на изпълнението на задълженията си съгласно настоящата директива, като използват правомощията си, независимо дали са изложени в настоящата директива или в националното право.

Компетентните органи предоставят помощ на компетентните органи на други държави-членки. По-специално те обменят информация и си сътрудничат във всякакви дейности, свързани с разследване и надзор.

С оглед да се улесни и засили сътрудничеството, и по-специално обменът на информация, държавите-членки определят единен компетентен орган като звено за контакт за целите на настоящата директива. Държавите-членки съобщават на Комисията и на другите държави-членки имената на органите, които са определени да получават искания за обмен на информация или за сътрудничество съгласно настоящия параграф.

2. Когато, като се вземе предвид ситуацията на пазарите на ценни книжа в приемащата държава-членка, операциите на регулиран пазар, който е създал клонове в приемащата държава-членка, са станали от значителна важност за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава-членка, компетентните органи на държавата-членка по произход на приемащата държава-членка за регулирания пазар предприемат необходимите мерки за сътрудничество.

3. Държавите-членки вземат необходимите административни и организационни мерки за улесняване на помощта, предвидена в параграф 1.

Компетентните органи могат да използват правомощията си за целите на сътрудничеството, дори и в случаите, когато поведението, което е предмет на разследване, не представлява нарушение на която и да е разпоредба в сила в тази държава-членка.

4. Когато компетентният орган има основателни причини да се съмнява, че предприятия, които не попадат под неговия надзор, извършват или са извършили на територията на друга държава-членка действия, които са в противоречие с разпоредбите на настоящата директива, той уведомява компетентния орган на другата държава-членка възможно най-точно за това. Последният предприема необходимите действия. Той информира уведомяващия компетентен орган за резултатите от действията и, до степен, до която е възможно, за важни развития, които са настъпили междувременно. Този параграф не накърнява правомощията на компетентния орган, който е предал информацията.

5. С оглед осигуряването на унифицирано прилагане на параграф 2, Комисията може да приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които да определят критериите, въз основа на които операциите на регулирания пазар в приемащата държава-членка биха могли да бъдат считани от съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава-членка.

Член 57

Сътрудничество в надзорни дейности, в проверки на място или при разследвания

Компетентният орган на държава-членка може да поиска сътрудничеството на компетентния орган на друга държава-членка в надзорна дейност, в проверка на място или при разследване. В случая на инвестиционни фирми, които са отдалечени членове на регулиран пазар, органът, компетентен за регулирания пазар, може да избере да се обърне към тях директно, при което информира съответно компетентния орган на държавата-членка по произход на отдалечения член.

Когато компетентен орган получи искане за проверка на място или разследване, в рамките на правомощията си:

- (а) самостоятелно извършва проверките или разследванията; или
- (б) разрешава на запитващия орган да извърши проверката или разследването; или
- (в) разрешава на одитори или експерти да извършат проверката или разследването.

Член 58

Обмен на информация

1. Компетентните органи на държавите-членки, които са определени като звена за контакт за целите на настоящата директива в съответствие с член 56, параграф 1, незабавно предоставят един на друг необходимата информация за целите на изпълнението на задълженията на компетентните органи, които са определени в съответствие с член 48, параграф 1, изложени в разпоредбите, приети с настоящата директива.

Компетентните органи, които обменят информация с други компетентни органи съгласно настоящата директива, могат да посочват в момента на предаването, че тази информация не трябва да бъде публикувана без тяхното изрично съгласие, в който случай информацията може да бъде обменяна единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си.

2. Компетентният орган, който е определен като звено за контакт, може да предава информацията, получена съгласно параграф 1 и членове 55 и 63, на органите, посочени в член 49. Последните не я предават на други институции или физически или юридически лица без изричното съгласие на компетентния орган, който я е предал, и единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си, освен при надлежно оправдани обстоятелства. В последния случай звеното за контакт незабавно уведомява звеното за контакт, което е изпратило информацията.

3. Органите, посочени в член 49, както и други институции или физически или юридически лица, които получават поверителна информация съгласно параграф 1 от този член или съгласно членове 55 и 63, могат да я използват единствено при изпълнението на задълженията си, по-специално:

(а) да проверят дали условията, регулиращи предприемането на стопанската дейност на инвестиционни фирми, са изпълнени, и да улесняват мониторинга, на неконсолидирана или консолидирана основа, върху извършването на тази стопанска дейност, особено по отношение на изискванията за капиталова адекватност, наложени от Директива 93/6/ЕИО, административните и счетоводните процедури и механизмите за вътрешен контрол;

(б) да извършват мониторинг на надлежното функциониране на местата за търгуване;

(в) да налагат санкции;

(г) в административни жалби срещу решения на компетентните органи;

(д) в съдебни производства, иницирани съгласно член 52; или

(е) в извънсъдебния механизъм за жалби на инвеститори, предвиден в член 53.

4. Комисията може да приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки относно процедури за обмена на информация между компетентните органи.

5. Членове 54, 58 и 63 не препятстват компетентния орган от предаването на централните банки, Европейската система на централните банки и Европейската централна банка, в качеството им парични органи и, когато е уместно, на другите публични органи, отговорни за надзора върху платежните системи и системите за сетълмент, на конфиденциална информация, предназначена за изпълнението на задачите им; по същия начин тези органи или институции няма да бъдат препятствани от съобщаването на компетентните органи на такава информация, каквато те могат да се нуждаят за изпълнението на техните функции, предвидени в настоящата директива.

Член 59

Отказ за сътрудничество

Компетентният орган може да откаже да искане за сътрудничество при извършването на разследване, проверка на място или надзорна дейност, както е предвидено в член 57, или да обменя информация, както е предвидено в член 58, само когато:

(а) такова разследване, проверка на място, надзорна дейност или обмен на информация могат да засегнат по неблагоприятен начин суверенитета, сигурността или държавната политика на запитваната държава;

(б) вече са иницирани съдебни производства по отношение на същите действия и същите лица пред органите на запитваната държава-членка;

(в) вече е дадено окончателно решение в запитваната държава-членка по отношение на същите лица и същите действия.

В случай на такъв отказ компетентният орган уведомява съответно запитващия компетентен орган, като предоставя възможно най-подробна информация.

Член 60

Междуведомствено съгласуване преди издаване на разрешително

1. Компетентните органи на другата засегната държава-членка се консултират преди издаването на разрешително на инвестиционна фирма, която е:

(а) дъщерно предприятие на инвестиционна фирма или кредитна институция, която има разрешение в друга държава-членка; или

(б) дъщерно предприятие на предприятието-майка на инвестиционната фирма или кредитната институция, която има разрешително в друга държава-членка; или

(в) контролирана от същите физически или юридически лица, които контролират инвестиционната фирма или кредитната институция, която има разрешение в друга държава-членка.

2. Компетентният орган на държавата-членка, отговорна за надзора върху кредитни институции или застрахователни предприятия, бива консултиран преди издаването на разрешение на инвестиционна фирма, която е:

(а) дъщерно предприятие на кредитна институция или застрахователно предприятие, което има разрешение в Общността; или

(б) дъщерно предприятие на предприятието-майка на кредитна институция или застрахователно предприятие, което има разрешение в Общността; или

(в) контролирана от същото лице, физическо или юридическо, което контролира кредитната институция или застрахователното предприятие, което има разрешение в Общността.

3. Съответните компетентни органи, посочени в параграфи 1 и 2, по-специално се консултират един с друг, когато оценяват уместността на акционерите или членовете и репутацията и опита на лицата, които действително управляват стопанската дейност на друго предприятие от същата група. Те обменят цялата информация относно уместността на акционерите или членовете и репутацията и опита на лицата, които действително управляват стопанската дейност, която е от значение за другите засегнати компетентни органи по отношение на издаването на разрешително, както и текущата оценка на изпълнението на оперативните условия.

Член 61

Правомощия на приемащите държави-членки

1. Приемашите държави-членки могат да изискват, за статистически цели, от всички инвестиционни фирми, които имат клонове на техните територии, периодично да се отчитат пред тях за дейността на тези клонове.

2. При изпълнението на отговорностите си съгласно настоящата директива, приемащите държави-членки могат да изискват от клоновете на инвестиционни фирми да предоставят необходимата информация за извършването на мониторинг върху съблюдаването от тях на стандартите, определени от приемащата държава-членка, които се прилагат към тях в случаите, предвидени в член 32, параграф 7. Тези изисквания не могат да бъдат по-строги от тези, които същата държава-членка прилага към установените фирми за извършването на мониторинг върху съблюдаването от тях на същите стандарти.

Член 62

Предпазни мерки, които следва да се предприемат от приемащите държави-членки

1. Когато компетентният орган на приемащата държава-членка има ясни и очевидни причини да счита, че инвестиционната фирма, която действа на неговата територия, нарушава при свободното предоставяне на услугите задълженията, произтичащи от разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, или че инвестиционна фирма, която има клон на неговата територия, нарушава задълженията, произтичащи от разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, които не дават правомощия на компетентния орган на приемащата държава-членка, той отнася тези разкрития пред компетентния орган на държавата-членка по произход.

Ако въпреки мерките, взети от компетентния орган на държавата-членка по произход, или поради това, че тези мерки се явяват неадекватни, инвестиционната фирма продължава да действа по начин, който е категорично в ущърб на интересите на инвеститорите на приемащата държава-членка или надлежното функциониране на пазарите, компетентният орган на приемащата държава-членка, след като информира компетентния орган на държавата-членка по произход, предприема всички необходими мерки за защитата на инвеститорите и надлежното функциониране на пазарите. Това включва възможността за предотвратяване иницирането от инвестиционните фирми-нарушителки на всякакви следващи сделки на техните територии. Комисията бива информирана за тези мерки незабавно.

2. Когато компетентните органи на приемащата държава-членка установят, че инвестиционната фирма, която има клон в рамките на нейната територия, нарушава правните или регулаторните разпоредби, приети в тази държава съгласно настоящата директива и даващи правомощия на компетентните органи на приемащата държава-членка, тези органи изискват от засегнатата инвестиционна фирма да преустанови неправомерното положение.

Ако съответната инвестиционна фирма не вземе необходимите мерки, компетентните органи на приемащата държава-членка предприемат всички необходими мерки, за да се осигури преустановяването от съответната инвестиционна фирма на

неправомерното положение Характерът на тези мерки се съобщава на компетентните органи на държавата-членка по произход.

Ако въпреки мерките, които са взети от приемащата държава-членка, инвестиционната фирма продължава да нарушава правните или регулаторните разпоредби, посочени в първа алинея, които са в сила в тази приемаща държава-членка, последната може, след като информира компетентните органи на държавата-членка по произход, да вземе необходимите мерки за предотвратяването или санкционирането на следващи нередности и, доколкото е необходимо, за предотвратяването на всички следващи сделки в рамките на нейната територия, които могат да бъдат инициирани от тази инвестиционна фирма. Комисията бива информирана за тези мерки незабавно.

3. Когато компетентният орган на приемащата държава-членка за регулирания пазар или МТС има ясни и очевидни причини да счита, че такъв регулиран пазар или МТС нарушават задълженията, произтичащи от разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, той отнася тези разкрития пред компетентния орган на държавата-членка по произход на регулирания пазар или МТС .

Ако въпреки мерките, взети от компетентния орган на държавата-членка по произход, или поради това, че такива мерки се явяват неадекватни, упоменатият регулиран пазар или МТС продължават да действа по начин, който е категорично в ущърб на интересите на инвеститорите на приемащата държава-членка или надлежното функциониране на пазарите, компетентният орган на приемащата държава-членка, след като информира компетентния орган на държавата-членка по произход, предприема всички необходими мерки за защитата на инвеститорите и надлежното функциониране на пазарите. Това включва възможността за предотвратяване предоставянето на системите на упоменатия регулиран пазар или МТС на отдалечени членове или участници, установени в приемащата държава-членка. Комисията бива информирана за тези мерки незабавно.

4. Всяка мярка, приета съгласно параграфи 1, 2 или 3, включваща санкции или ограничения за дейността на инвестиционната фирма или на регулирания пазар, бива надлежно мотивирана и съобщавана на съответната инвестиционна фирма или регулиран пазар.

ГЛАВА III

СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ

Член 63

Обмен на информация с трети страни

1. Държавите-членки могат да сключват споразумения за сътрудничество, предвиждащи обмен на информация с компетентните органи на трети страни, само ако предаваната информация е предмет на гаранции за професионална тайна, най-малкото еквивалентни на тези, изисквани съгласно член 54. Такъв обмен на информация трябва да бъде предназначен за изпълнението на задачите на тези компетентни органи

Държавите-членки могат да предават лични данни на трета страна в съответствие с глава IV от Директива 95/46/ЕО.

Държавите-членки могат също да сключват споразумения за сътрудничество, предвиждащи обмен на информация с органи, институции и физически или юридически лица на трети страни, отговорни за:

(i) надзора върху кредитни институции, други финансови организации, застрахователни предприятия и надзора върху финансовите пазари;

(ii) ликвидацията и несъстоятелността на инвестиционни фирми и други подобни процедури;

(iii) извършването на законоустановени одити на счетоводните баланси на инвестиционни фирми и други финансови институции, кредитни институции и застрахователни предприятия, при изпълнението на техните надзорни функции, или администрирането на компенсационни системи, при изпълнението на техните функции;

(iv) надзора върху институции, участващи в ликвидацията и несъстоятелността на инвестиционни фирми и други подобни процедури;

(v) надзора върху лица, натоварени с извършването на одит на счетоводните баланси на застрахователни предприятия, кредитни институции, инвестиционни фирми и други финансови институции, само ако предаваната информация е предмет на гаранции за професионална тайна, най-малкото еквивалентни на тези, изисквани съгласно член 54. Такъв обмен на информация трябва да бъде предназначен за изпълнението на задачите на тези органи, институции или физически или юридически лица.

2. Когато информацията е с произход от друга държава-членка, тя не може да бъде предавана без изричното съгласие на компетентните органи, които са я предали и, когато е подходящо, единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си. Същата разпоредба се прилага за информацията, предоставена от компетентните органи на трета страна

ДЯЛ V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 64

Процедура на Комитета

1. Комисията се подпомага от Европейски комитет по ценните книжа, създаден с решение на Комисията 2001/528/ЕО ⁽²⁷⁾ (наричан по-нататък “Комитета”).

²⁷ ОВ № L 191, 13.7.2001 г., стр. 45.
32004L0039.doc- редактиран

2. Когато се прави позоваване на тази параграф, се прилагат членове 5 и 7 на Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него, при условие че мерките, приети в съответствие с тази процедура, не изменят основните разпоредби на настоящата директива.

Периодът, установен в член 5, параграф 6 от Решение 1999/468/ЕО, се определя на три месеца.

3. Без да се накърняват вече приетите мерки, след изтичането на четиригодишен период, следващ влизането в сила на настоящата директива, се суспендира прилагането на нейните разпоредби относно приемането на технически правила и решения в съответствие с параграф 2. По предложение на Комисията Европейският парламент и Съветът могат да подновяват действието на визираните разпоредби в съответствие с процедурата, установена в член 251 от Договора, като за целта ги преразглеждат преди изтичането на този период.

Член 65

Доклади и проверка

1. Преди.....^(27*), Комисията, въз основа на публични консултации и в светлината на дискусиите с компетентните органи, докладва на Европейския парламент и на Съвета за възможното разширяване на обхвата на разпоредбите на директивата по отношение на задълженията за прозрачност преди и след извършването на сделки с класове финансови инструменти, различни от акции.

2. Преди.....^(28**), Комисията представя доклад на Европейския парламент и Съвета за прилагането на член 27.

3. Преди.....^(29***), Комисията, въз основа на публични консултации и в светлината на дискусиите с компетентните органи, докладва на Европейския парламент и Съвета за:

(а) целесъобразността от запазване на изключението съгласно член 2, параграф 1, к), за предприятия, чиято основна стопанска дейност се състои в търгуване за собствена сметка със стокови деривати;

(б) съдържанието и формата на подходящите изисквания за разрешението и надзора върху такива предприятия като инвестиционни фирми по смисъла на настоящата директива;

(в) уместността на правилата относно назначаването на обвързани агенти при извършването на инвестиционни услуги и/или дейности, по-специално по отношение на надзора върху тях;

(г) целесъобразността от запазване на изключението съгласно член 2, параграф 1, и).

^{27*} 2 години след влизането в сила на настоящата директива.

^{28**} 3 години след влизането в сила на настоящата директива.

^{29***} 30 месеца след влизането в сила на настоящата директива.

4. Преди.....(^{30***}), Комисията представя доклад на Европейския парламент и Съвета за напредъка при отстраняването на пречките, които могат да възпрепятстват консолидирането на европейско ниво на информацията, която местата за търгуване трябва да публикуват.

5. На базата на докладите, посочени в параграфи 1 до 4, Комисията може да представи предложения за съответни изменения на настоящата директива.

6. Преди.....(^{31****}), Комисията, в светлината на дискусиите с компетентните органи, докладва на Европейския парламент и Съвета за целесъобразността от запазване на изискванията за застраховка за професионална отговорност, налагани на посредници съгласно правото на Общността.

Член 66

Изменение на Директива 85/611/ЕИО

В член 5 от Директива 85/611/ЕИО, параграф 4 се заменя от следното:

“4. Членове 2, параграф 2, 12, 13 и 19 на Директива 2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (³²) от.....относно пазарите на финансови инструменти (^{33*}), се прилагат за предоставянето на услугите, посочени в параграф 3 на този член, от управляващи дружества.

Член 67

Изменение на Директива 93/6/ЕИО

Директива 93/6/ЕИО се изменя и допълва както следва:

1) Член 2, параграф 2 се заменя от следното:

“2. Инвестиционни фирми означава всички институции, които удовлетворяват определението в член 4, параграф 1 от Директива 2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (³⁴) от.....относно пазарите на финансови инструменти (^{35*}), и които са предмет на изискванията, наложени от същата директива, с изключение на:

(а) кредитни институции,

(б) местни фирми, както са определени под номер 20, и

(в) фирми, които имат разрешение единствено да предоставят услуги или инвестиционни консултации и/или да получават и предават поръчки от инвеститори, без и в двата случая да държат парични средства или ценни книжа, които принадлежат

^{30***} 30 месеца след влизането в сила на настоящата директива.

^{31****} 1 година след влизането в сила на настоящата директива.

³² Службата за официални публикации на Европейските общности (ОРЕСЕ) следва да включи референция към тази директива.

^{33*} ОВ № L

³⁴ Службата за официални публикации на Европейските общности (ОРЕСЕ) следва да включи референция към тази директива.

^{35*} ОВ № L

на техните клиенти, и които поради тази причина не могат по всяко време да задължняват спрямо клиентите си.

2) Член 3, параграф 4 се заменя от следното:

“4. Фирмите, посочени в буква б) на член 2, параграф 2, имат първоначален капитал от 50 000 евро, доколкото се възползват от свободното установяване или предоставяне на услуги съгласно член 31 или 32 от Директива 2004/39/ЕО.”;

3) В член 3 се включват следните параграфи:

“(4а) До ревизията на Директива 93/6/ЕО, фирмите, посочени в буква в) на член 2, параграф 2, имат:

(а) първоначален капитал от 50 000 евро; или

(б) застраховка за професионална отговорност, покриваща цялата територия на Общността, или друга съизмерима гаранция срещу задължение, произтичащо от професионална небрежност, която представлява най-малко 1 000 000 евро за всеки иск и 1 500 000 евро годишно за всички искове; или

(в) комбинация от първоначален капитал и застраховка за професионална отговорност във форма, която има ниво на покритие, еквивалентно на това в букви а) или б).

Сумите, посочени в този параграф, се преразглеждат периодично от Комисията с оглед да се вземат предвид промените в Европейския индекс на потребителските цени, публикувани от Евростат, в съответствие и към момента на направените преизчисления съгласно член 4, параграф 7 на Директива на Европейския парламент и на Съвета 2002/92/ЕО от 9 декември 2002 г. за застрахователното посредничество (*).

(4б) Когато инвестиционната фирма, посочена в член 2, параграф 2, в), е регистрирана също съгласно Директива 2002/92/ЕО, тя следва да изпълнява изискванията, определени в член 4, параграф 3 на тази директива, и следва да има допълнително:

(а) първоначален капитал от 25 000 евро; или

(б) застраховка за професионална отговорност, която покрива цялата територия на Общността, или друга съизмерима гаранция срещу задължение, произтичащо от професионална небрежност, представляваща най-малко 500 000 евро за всеки иск и 750 000 евро годишно за всички искове; или

(в) комбинация от първоначален капитал и застраховка за професионална отговорност във форма, която има ниво на покритие, еквивалентно на това в букви а) или б).

Член 68

Изменение на Директива 2000/12/ЕО

Приложение I на Директива 2000/12/ЕО се изменя, както следва:

* ОВ L 9, 15.11.2003 г., стр.3.
32004L0039.doc- редактиран

В края на приложение I се добавя следното изречение:

“Услугите и дейностите, предвидени в раздели А и Б от приложение I от Директива 2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁷⁾ от.....относно пазарите на финансови инструменти ⁽³⁸⁾, са предмет на взаимно признаване съгласно настоящата директива, когато се извършва позоваване на финансовите инструменти, предвидени в раздел В от приложение I от настоящата директива.”

Член 69

Отмяна на Директива 93/22/ЕИО

Директива 93/22/ЕИО се отменя в сила от ^(39*).

Позоваванията на Директива 93/22/ЕИО се извършват чрез позоваване на настоящата директива. Позоваванията на условията, определени в Директива 93/22/ЕИО или в нейни членове, се извършват чрез позоваване на еквивалентните условия, определени в настоящата директива или в неин член.

Член 70

Транспониране

Държавите-членки приемат необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да приведат законодателството си в съответствие с настоящата директива най-късно до^(40*). Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Член 71

Преходни разпоредби

1. Инвестиционните фирми, които имат разрешение в своята държавата-членка по произход да предоставят инвестиционни услуги преди.....^(41*), се признават като притежаващи разрешение за целите на настоящата директива, ако законите на тези държави-членки предвиждат, че за да започнат такава дейност, те трябва да изпълняват условията, които са сравними с тези, определени в членове от 9 до 14.

2. Регулираният пазар или пазарният оператор, който има разрешение в държавата-членка по произход си преди^(42*), се признава като притежаващ разрешение за целите на настоящата директива, ако законите на тази държава-членка предвиждат, че

³⁷ Службата за официални публикации на Европейските общности (ОРЕСЕ) следва да включи препратка към тази директива.

³⁸ ОВ № L

^{39*} 24 месеца от влизането в сила на настоящата директива.

^{40*} 24 месеца от влизането в сила на настоящата директива.

^{41*} 24 месеца от влизането в сила на настоящата директива.

^{42*} 24 месеца от влизането в сила на настоящата директива.

регулируемият пазар или пазарният оператор (според случая) трябва да изпълняват условията, сравними с тези, определени в дял III.

3. Обвързаните агенти, които вече са вписани в публичен регистър преди^(43*), се считат за регистрирани за целите на настоящата директива, ако законите на тези държави-членки предвиждат, че обвързаните агенти трябва да изпълняват условията, сравними с тези, определени в член 23.

4. Информацията, съобщена преди^(44*), за целите на членове 17, 18 или 30 от Директива 93/22/ЕИО, се счита за съобщена за целите на членове 31 и 32 от настоящата директива.

5. На всяка съществуваща система, която попада в определенията на МТС, управлявана от пазарен оператор на регулиран пазар, се дава разрешение като МТС по искане на пазарния оператор на регулирания пазар, при условие, че спазва правила, еквивалентни на тези, които се изискват от настоящата директива за разрешението и функционирането на МТС, и при условие, че въпросното искане е направено в рамките на 18 месеца от датата, посочена в член 70.

6. Инвестиционните фирми могат да продължават да разглеждат съществуващи професионални клиенти като такива, при условие, че тази категоризация е дадена от инвестиционната фирма на базата на адекватна оценка на експертизата, опита и знанията на клиента, която по убедителен начин дава уверения, че клиентът може да взема самостоятелни инвестиционни решения и осъзнава свързаните с тях рискове в светлината на характера на планираните сделки или услуги. Тези инвестиционни фирми информират клиентите си за условията, определени в директивата за категоризирането на клиенти.

Член 72

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила в деня на нейното публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 73

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 21 април 2004 г.

За Европейския парламент

За Съвета

^{43*} 24 месеца от влизането в сила на настоящата директива.

^{44*} 24 месеца от влизането в сила на настоящата директива.

Председател

P. Cox

Председател

D. Roche

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПИСЪК НА УСЛУГИТЕ, ДЕЙНОСТИТЕ И ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Раздел А

Инвестиционни услуги и дейности

- (1) Получаване и предаване на поръчки във връзка с един или повече финансови инструменти.
- (2) Изпълнение на поръчки от името на клиенти.
- (3) Търгуване за собствена сметка.
- (4) Управление на портфейл.
- (5) Инвестиционни консултации.
- (6) Поемане емисията на финансови инструменти и/или пласиране на финансови инструменти на базата на твърд ангажимент.
- (7) Пласиране на финансови инструменти без твърд ангажимент.
- (8) Управление на Многостранни търговски системи.

Раздел Б

Спомагателни услуги

- (1) Съхранение и администриране на финансови инструменти за сметка на клиенти, включително попечителство и свързаните с това услуги, такива като управление на паричните наличности/управление на обезпеченията;
- (2) Предоставяне на кредити или заеми на инвеститор, за да може да извърши сделка с един или повече финансови инструменти, при което фирмата, която предоставя кредита или заема, е включена в сделката;
- (3) Консултации за предприятия относно капиталовата структура, индустриалната стратегия и свързаните с това въпроси и консултации, както и услуги, които се отнасят до сливания и покупка на предприятия;
- (4) Услуги, свързани с валута, когато се отнасят до предоставянето на инвестиционни услуги;

(5) Инвестиционно проучване и финансов анализ или други форми на препоръки от общ характер относно сделки с финансови инструменти;

(6) Услуги, свързани с поемане на емисии.

(7) Инвестиционни услуги и дейности, както и спомагателни услуги от типа съгласно раздел А или В на приложение 1, свързани с основните деривати, включени в раздел В под номера 5, 6, 7 и 10, когато са свързани с предоставянето на инвестиционни или спомагателни услуги.

Раздел В

Финансови инструменти

(1) Прехвърлими ценни книжа;

(2) Инструменти на паричния пазар;

(3) Дялове в предприятия за колективно инвестиране;

(4) Опции, фючърси, суапове, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани с ценни книжа, валути, лихвени проценти или доходност, или други дериватни инструменти, финансови индекси или финансови мерки, за които може да бъде извършван сетълмент с физическо присъствие или по касов път;

(5) Опции, фючърси, суапове, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани със стоки, за които трябва да бъде извършен сетълмент по касов път или за които може да бъде извършен сетълмент по касов път по желание на една от страните (различно от такова поради неизпълнение на задължение или друго събитие за прекратяване);

(6) Опции, фючърси, суапове и всякакъв друг договор за деривати, свързан със стоки, за които може да бъде извършван сетълмент с физическо присъствие, при условие, че са търгувани на регулиран пазар и/или МТС;

(7) Опции, фючърси, суапове, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани със стоки, за които може да бъде извършван сетълмент с физическо присъствие, които не са упоменати във В.6 и не са за търговски цели, имащи характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като се вземе предвид дали за тях се извършва, *inter alia*, клиринг и сетълмент чрез признати клирингови палати или са предмет на регулярни искания за марж;

(8) Дериватни инструменти за трансфер на кредитен риск;

(9) Финансови договори за разлики;

(10) Опции, фючърси, суапове, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани с климатични променливи, ставки на навло, емисионни

разрешителни или инфлационни проценти или други официални статистически данни за икономиката, за които трябва да бъде извършен сетълмент по касов път или за които може да бъде извършен сетълмент по касов път по желание на една от страните (различно от такова поради неизпълнение на задължение или друго събитие за прекратяване), както и всякакви други договори за деривати, свързани с активи, права, задължения, индекси и мерки, които не са упоменати в този раздел, имащи характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като се вземе предвид, дали те, *inter alia*, се търгуват на регулиран пазар или МТС и дали за тях се извършва клиринг и сетълмент чрез признати клирингови палати или са предмет на регулярни искания за марж.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ ПО СМИСЪЛА НА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА

Професионален клиент е клиент, който притежава опита, знанията и експертизата да взема самостоятелни решения и да оценява правилно рисковете, на които се излага. За да бъде считан за професионален клиент, клиентът трябва да отговаря на следните критерии:

I. Категории клиенти, които са считат за професионални клиенти

Следните категории би трябвало да бъдат считани като професионални клиенти по отношение на всички инвестиционни услуги и дейности и финансови инструменти за целите на директивата:

(1) Субекти, от които се изисква да имат разрешение или да бъдат под надзор за оперирането на финансовите пазари. Списъкът по-долу би следвало да бъде разглеждан като включващ всички субекти, които имат разрешение и извършват характерната дейност за упоменатите субекти: субекти, на които е издадено разрешително от държава-членка съгласно директива, субекти, на които е издадено разрешително или са под надзора на държава-членка без позоваването на директива, и субекти, на които е издадено разрешение или са под надзора на държава, която не е държава-членка:

(а) кредитни институции

(б) инвестиционни фирми

(в) други финансови институции, които имат разрешение или са под надзор

(г) застрахователни компании

(д) дружества за колективно инвестиране и техните управляващи дружества

(е) пенсионни фондове и техните управляващи дружества

(ж) дилъри на стоки и стокови деривати

(з) местни

(и) други институционални инвеститори

(2) Големи предприятия, които изпълняват две от следните изисквания по отношение на предприятието:

- обща балансова стойност: 20 000 000 евро,

- нетен оборот: 40 000 000 евро,

- собствени средства: 2 000 000 евро.

(3) Национални и регионални правителства, публични институции, които управляват публичен дълг, централни банки, международни и супранационални институции, такива като Световната банка, МВФ, ЕЦБ, ЕИБ и други подобни международни организации.

(4) Други институционални инвеститори, чиято основна дейност се състои в инвестирането във финансови инструменти, включително институции, които извършват секюризация на активи или други сделки за финансиране.

Гореупоменатите субекти се считат за професионални клиенти. На тях обаче трябва да им бъде разрешено да искат третиране като непрофесионални клиенти, при което инвестиционните фирми могат да се съгласяват да предоставят по-висока степен на защита. Когато клиентът на инвестиционна фирма е предприятие, посочено по-горе, инвестиционната фирма трябва да го информира преди предоставянето на услуги, че клиентът се счита, въз основа на наличната й информация, за професионален клиент и ще бъде третиран като такъв, освен ако фирмата и клиентът не се договорят другояче. Фирмата трябва да информира също клиента, че той може да поиска изменение на условията на споразумението с оглед да си осигури по-висока степен на защита.

Искането за по-висока степен на защита е задължение на клиента, считан за професионален клиент, когато смята, че му е невъзможно да оценява или управлява правилно свързаните с инвестицията рискове.

Тази по-висока степен на защита ще се предоставя, когато клиентът, който е считан за професионален клиент, встъпва в писмено споразумение с инвестиционната фирма, имащо за резултат третирането му като непрофесионален клиент за целите на приложимите правила за извършването на стопанска дейност. Това споразумение би следвало да определя дали това се прилага за една или повече конкретни услуги или сделки или за един или повече типа продукти или сделки.

II. Клиенти, които могат да бъдат третирани като професионални клиенти при поискване

II.1. Критерии за идентифициране

На клиенти, които са различни от тези, упоменати в дял I, включително институции от публичния сектор и частни индивидуални инвеститори, също може да бъде разрешавано да се отказват от някои от защитите, давани съгласно правилата за извършване на стопанска дейност.

Поради това на инвестиционните фирми би следвало да се разрешава да третират всеки от горните клиенти като професионални клиенти, при условие, че са изпълнени съответните критерии и процедурата, упомената по-долу. За тези клиенти, обаче, не би следвало да се приема, че притежават знания и опит на пазара, сравними с тези на категориите, изброени в дял I.

Всеки такъв отказ от защитата, дадена съгласно стандартните правила за извършване на стопанска дейност, се счита за валиден, само ако адекватната оценка на експертизата, опита и знанията на клиента, предприета от инвестиционната фирма, дава увереност в достатъчно голяма степен, в светлината на характера на планираните сделки или услуги, че клиентът е в състояние да взема самостоятелни инвестиционни решения и да осъзнава свързаните с тях рискове.

Тестът за годност, прилаган за мениджъри и ръководители на субекти, които имат разрешение съгласно директиви във финансовата област, би могъл да бъде считан като пример за оценката на експертизата и знанията. В случай на малки по размер субекти, лицето, което е предмет на горната оценка, би следвало да бъде лицето, което има разрешение да извършва сделките от името на субекта.

В процеса на горната оценка би следвало да бъдат удовлетворени поне два от следните критерия:

- клиентът да е извършил на съответния пазар през предходните четири тримесечия средно по 10 сделки на тримесечие, които са със значителен размер,
- размерът на портфейла на клиента от финансови инструменти, който включва по определение парични депозити и финансови инструменти, да надвишава 500 000 евро,
- клиентът да работи или да е работил поне от една година на професионална позиция във финансовия сектор, която изисква знания за планираните сделки или услуги.

II.2. Процедура

Клиентите, дефинирани по-горе, могат да отказват преимуществата, давани съгласно подробните правила за извършване на стопанска дейност, само когато се спазва следната процедура:

- те трябва да заявят писмено пред инвестиционната фирма, че желаят да бъдат третирани като професионални клиенти, като цяло или по отношение на определена инвестиционна услуга или сделка, тип сделка или продукт,
- инвестиционната фирма трябва да им даде ясно писмено указание, предупреждаващо за защитите и правата за обезщетяване на инвеститори, които могат да загубят,
- те трябва да заявят писмено в отделен от договора документ, че са запознати с последствията от загубването на тези защиты.

Преди решението за приемане на всякакво искане за отказ, от инвестиционните фирми трябва да се изисква да предприемат всички необходими стъпки за осигуряване изпълнението от клиента, който иска да бъде третиран като професионален клиент, на съответните изисквания, изложени в раздел II.1 по-горе.

Ако клиентите обаче вече са категоризирани като професионални клиенти съгласно параметри и процедури, подобни на изложените по-горе, не се очаква, че техните

отношения с инвестиционните фирми би следвало да бъдат засегнати от всякакви нови правила, приети съгласно това приложение.

Фирмите трябва да прилагат подходящи писмени вътрешни политики и процедури за категоризирането на клиенти. Професионалните клиенти са отговорни за информирането на фирмата за всякаква промяна, която би могла да засегне настоящата им категоризация. Ако обаче на инвестиционната фирма ѝ стане известно, че клиентът не продължава да изпълнява първоначалните условия, които са го направили годен за професионално третиране, инвестиционната фирма трябва да предприеме необходимите действия.